

Naročnina

Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugo-
slaviji 80 Din, za
inozemstvo 100 D

SLOVENECEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ceneoglasov
1 stolp, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglas
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
g. Pri večjem g.
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
rezen pondeljka in
dneva po prezniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo - Uredništva
telefon šte. 50, upravljalstva šte. 325

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana šte. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajev št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Vsi poštenci Slovenci

se udeležijo v nedeljo 30. t. m. shoda proti korupciji ob 10 dopoldne v veliki dvorani Uniona. Govore Ljuba Davidović za DS, dr. Anton Korošec za SLS, dr. Spaho za JMO, Joca Jovanović za ZS. Na shod pridejo še mnogi drugi ugledni poslanci vseh onih strank v naši državi, ki so resnično in odkrito proti korupciji ter bodo na shodu tudi govorili.

Ne dajte se varati od onih, ki trosijo vesti, da se bo shod prepovedal, češ, da je „naperjen proti ugledu države“. Naj si upa Uzunović-Pučljeva vlada prepovedati shod! Ali hoče s tem dokazati, da je proti borbi zoper korupcijo? Boj zoper korupcijo je boj za ugled in čast naše države pred celim svetom; bilo bi pa proti ugledu in dobremu imenu naše države, če bi manifestacijo vseh poštenih elementov proti korupciji prepovedali!

Zato poštenjaki vseh strank, v nedeljo na shod! Naj ta shod pokaže, da ljudstvo korupcijo obsoja in ji napove odločno borbo. Borba zoper korupcijo v parlamentu je brezuspešna, dokler imajo oblast dosedanj in sedanji mogotci. Ljudstvo naj izpregovori, da hoče dejanskega izčiščenja našega javnega življenja in ne samo papirnatih resolucij. Korupciji boj, dokler ne pogine, zato vsi poštenci ljudje 30. t. m. na shod v „Union“!

Ljuba Davidović

Seja narodne skupščine.

AFERA NAKUPA SVILE V ITALIJI. — BLAMAŽA MINISTRA PUCLJA. — IZVOLITEV PREISKOVALNE KOMISIJE O KORUPCIJI. — RADIKALI SE BOJE RAZPRAVE O INTERPELACIJI PROTI DR. KOROŠCU.

Belgrad, 28. maja. (Izv.) Današnja seja narodne skupščine se je pričela ob trideset na enajst dopoldne. Na seji je najprvo govoril minister dr. Korošec, ki je odgovarjal na napade dr. Zaniča, ki je očital članom Radičeve rodbine neke nepravilnosti pri nakupu svile v Italiji. Minister je branil Radičev rodbino pred napadi in trdil, da se pri tem nakupu niso dogodile nobene nepravilnosti. Zatem je predlagal poslanec dr. Zanič, da se z ozirom na veliko število interpelacij, katerih ni mogoče pravočasno rešiti, določi tedenska dva seja parlamenta samo za interpelacije. Ministri se tako ne bodo mogli izogniti upravljenim kritikam in bodo morali odgovarjati na vprašanja pravočasno. Ministrski predsednik je odklonil dr. Zaničev predlog, češ da poslanci z interpelacijami samo ovirajo vladno delo in izrabljajo s svojimi vprašanji svoje javne pravice.

Na popoldanski seji, ki je bila mestoma precej burna in zanimiva, je doživel malo blamažo tudi minister Puclj. Pri predlogu poslanca Aleksia, da mora vlada nujno odrediti pomoč prebivalcem v valjevskem in sremškem okrožju, kjer je napravila mnogo škode zadnja povodenj, so se izrazili poslanci za nujnost tega predloga. Minister Puclj pa ni bil za nujnost tega predloga, češ da bo sam dovolil potrebne kredite iz že razpoložljivih kreditov.

Tega mnenja pa s Pucljem niso delili ostali vladni poslanci. Pri glasovanju je ostal Puclj osamljen in so radikali ter radičevci glasovali za nujnost Aleksievega predloga. Naravno, da Puclju po izidu tega glasovanja ni bilo posebno prijetno. Pri opoziciji pa je osamljen g. minister izzval mnogo veselih komentarjev. G. Puclju je moral pomagati skupščinski predsednik, ki je odredil ponovno glasovanje z utemeljitvijo, da poslanci vladne večine ministra Puclja niso razumeli, ker je govoril slovensko. Pri ponovnem glasovanju je vladna večina nujnost predloga odklonila.

Skupščina je nato prešla k volitvam parlamentarnega odbora, ki bo preiskal v skupščini obelodanjene korupcijske afe. Odbor je sestavljen sledeče: 9 radikalov, pristašev Pašičevih, 4 radičevci, 2 sam. demokrata, 2 jugoslovanska demokrata, 1 poslanec SLS, 1 poslanec JMO, 1 zemljoradnik in 1 pristaš Ljube Jovanovića.

Ko so radikali prebrali interpelacijo, je dr. Korošec prošil za besedo. Narodno skupščino je prošil, da prizna interpelaciji, katero so radikali vložili proti njemu, nujnost. Radikali pa se za ta predlog niso zmenili in za interpelacijo niso zahtevali nujnosti, ker se nočejo blamirati. Vedo namreč prav dobro, da se bodo s to interpelacijo samo blamirali.

tem istim Korošcem ne bi šel te dni v Ljubljano, kjer bosta oba načelnika imela shode proti korupciji.

Da bi dali javni, skupni in strogi anketi možnost preiskave o delu dr. Korošca kot ministra za prehrano v L. 1919., predlagamo to našo interpelacijo. Zadeva se tiče nakupa raznega blaga od »Zavezniškega združenja za inozemsko trgovino« iz Newyorka. Iz službenega akta za ministrstvo prehrane in obnove MR 8729 od 26. maja 1919, kateri akt je v dr. Koroševem imenu podpisal ravnatelj prehranjevalnega oddelka Jovan Janko, je razvidno, 1. da je ministrstvo kupilo blago po cenah, ki jih je nastavljal ameriški trgovec. 2. Da se je blago naprej plačalo kot lastnina države, čeprav ni noben državni organ tega blaga prej videl. 3. Da se je združenju naprej plačalo 3.600.000 francoskih frankov. To delo ministra dr. Korošca se je nepovoljno končalo za državni interes.

Novi minister za prehrano Aleksa Stanišić je s svojim odlokom št. 7871 od 31. avgusta 1920 sestavil komisijo za sprejem v Belgrad prispelega blaga. Komisija je pregledala 4598 zabojev. Ugotovila je številne nepravilnosti. Razen tega se je ugotovila materialna škoda za državo. Navajamo samo dve mesti iz komisijevega poročila.

Na enem mestu stoji to-le: »Po pregledu, ki ga je izvršila komisija, v knjigi o škodi na ameriškem blagu«, je država oškodovana za 112.740,35 dolarjev in 392.832,65 francoskih frankov.« Ta vsota v današnji vrednosti znaša kakih 7 milijonov dinarjev. Na drugem mestu pravi poročilo komisije to-le: »Po mnenju komisije mora biti krivda za škodo pri teh organih: pri tistem, ki je kupil blago, ne da bi ga prej videl in obvezal državo, da prevzame tisto in toliko, kolikor se iz milosti da prodati.«

Med kupljenim blagom so taki komadi, ki se ne bi smeli za državo nabaviti v času, ko je naš svet bil upropaščen z vojsko in je imel pravico pričakovati, da se mu nudi, kar mu je za življenje najpotrebnejše. Igralne karte, puder za čevlje, svilene nogavice, bele ženske bluže, atlasni in haremski čevlji niso predmeti, ki bi jih smela država nabaviti za najnujnejše potrebe vsled vojne izmuzganega prebivalstva. Pa tudi to, kar je bilo od blaga porabnega, je bilo sestavljeno iz tako različnih vrst, kakor da je prodajalec v Ameriki kupoval v raznih zalogah ravno tisto, kar ni bilo za rabo in kar se je kot ostanek moralo prodati.« Te strahovite obtožbe se nahajajo v komisijem poročilu, ki se je predložilo ministrstvu za prehrano in ministrstvu za finance aprila 1921. Kako se je tukaj nepravilno postopalo, se vidi iz tega, ker se je pričelo upravljati s tem predmetom pri oddelku za prehrano, čerav ni bila v vprašanju nobena nabava prehrane za prehrano prebivalstva. Akte

je podpisoval g. Janko (Slovenec), ravnatelj za prehrano.

Ta afera se še vleče danes. Ker blago ni bilo pravočasno plačano, se »Udruženec« ne prebistano obrača z zahtevami na ministrstvo za finance, da bi se izplačal zaostali dolg. Država je v nevarnosti, da bo tudi sedaj trpela novo škodo. Zato na podlagi čl. 71. poslovnika skupščine vlagamo to interpelacijo na g. ministra za socialno politiko in ga vprašamo:

1. Ali so mu dejstva znana? 2. Kaj misli storiti, da pridejo krivci pod kazensko odgovornost?

Belgrad, 27. maja 1926.

Narodni poslanci:

Dragić-Selmić, Milutin Dragović in tovariši.

Belgrad, 28. maja. (Izv.) Povodom interpelacij nekaterih radikalnih poslancev proti dr. Korošču je danes načelnik SLS dr. Anton Korošec dal časnikašem sledečo izjavo:

»Odkar je pred sodiščem, pa tudi v narodni skupščini, brezdomno ugotovljeno, da je g. Radomir N. Pašić zares zaslužil milijone kot posredovalec pri državnih poslih, se najoži Pašičevi krogi na vse načine trudijo, da bi odkrili korupcionistična dela in da bi ustvarili kar največje sprejede, v katerih bi se mladi g. Pašić čim manj opazil. Dokler niso prišli v javnost afe mladega Pašića, gospoda ni čutila potrebe izvesti borbo proti korupciji in tožiti druge. Dovolj je to predočiti, pa se takoj vidi in ve, kaj je gospodo vodilo, da so vložili interpelacijo o mojem delovanju kot ministru za prehrano in obnovo države v Protičevi vladi.

V tej interpelaciji vzbudi na prvi pogled pozornost, da gospodje mislijo, da je bila oškodovana država, ne dolžijo pa mene radi kakršnegakoli osebnega dobička, medtem ko je za g. Rade Pašića ugotovljeno, da je z osebnim posredovanjem pri državnih poslih zaslužil milijone.

Zahteva se nujnost za radikalni predlog. Izjavil sem tudi, da ne bom bežal pred sodno preiskavo, kakor je bil to slučaj pri nekem drugem ministru, ko se je obtožil radi korupcionističnih del. Čeprav je za dejanja, za katera me obtožujejo, ker je prešlo pet let, nastopila zastaranost, izjavljam, da se odrekam pravici zastaranja in želim, da bi prišel pred pristojno sodišče in da bi se izvedla preiskava ter da bi se ugotovilo, ali gre ali ne gre za kaka umazana in koristljubna dela!

To je moj prvi odgovor na predloženo interpelacijo. Rad bi še samo vedel, ali imajo bivši radikalni ministri, ki so blizu g. Nikole Pašića in njegovega sina, smelost in voljo objaviti se pred sodiščem in se podvreči sodni preiskavi.«

Protifašistovske demonstracije v Pragi.

Praga, 28. maja. (Izv.) Včeraj so priredili legionarji veliko protifašistovsko demonstracijo. Predsednik čeških legionarjev Patejdl je v otvoritvenem govoru obsodil fašizem in poudaril, da stoje češki legionarji vztrajno za predsednikom Masarykom in Benešem. Predsednik senata Klofač je dejal, da je češki fašizem samo banda neizobraženih in brutalnih elementov. Vpraša, kdo pravzaprav krije fašistovsko firmo? Češkoslovaška stoji pod evropsko kontrolo. Dogodke, kakršen je napad na nemško

kazino, ne moremo dovolj ostro obsojati. Vsa nasilja je treba v kali zatreti. Med tem govorom je prišlo do prepirov, vrišča in rjovenja. Komunistični poslanec Mikulicek je delal med Klofačevim govorom medklace in sarkastične opazke. Mnóžica je hotela poslanca izriniti iz dvorane. Nato je govoril še poslanec Bechyně. Zborovalci so prirejali ovacije Masaryku in Benešu. Zvečer so bile protifašistovske demonstracije po mestu.

—0—

Pred volitvijo poljskega predsednika.

Varšava, 28. maja. (Izv.) Krščanski demokraci se ne bodo vdeležili volitve predsednika. S tem bi imela Pilsudskijeva kandidatura zopet nekaj več izgleda na uspeh. Tudi ljudska stranka Pizant hoče deloma podpirati Pilsudskega. Poznansko časopisje zagovarja kandidato Paderevskega.

Parlamentarni klubi so sklicali seje, v katerih bodo končno zavzeli stališče k volitvi. Stranke levice ne bodo pred sestankom seje imele nobenih oficijelnih sej več, ker so se itak že vse odločno izjavile za Pilsudskega.

Kolikor se more že presojati parlamentarni položaj bo Pilsudski združil glasove levice in večino narodnih manjšin, skupno 259 poslancev in senatorjev. Gotovo je, da bo proti Pilsudskemu glasovalo 209 poslancev in senatorjev desnice. Negotovo je še zadržanje ljudske stranke Piast in narodne delavske stranke, ki imata skupno 87 glasov. Nekateri računajo, da bo prišlo v Piastu do razcepa in da se bo delavska stranka v zadnjem trenutku izjavila za Pilsudskega.

Predsednik ljudske stranke Piast poslanec Witos se ne udeležuje parlamentarnega življenja. V krakovskem glasilu svoje stranke je objavil poziv na kmete. V tem pozivu kliče kmete naj se združijo vsi v enotno fronto in se pritožuje, da je bila legitimna vlada prisiljena k odstopu z nezakonitim sredstvi pod pretvezo, da je to nemoralna vlada in vlada tatov državnega denarja.

Judje so se v svojih glasilih in v parlamentu izjavili odločno za Pilsudskega in za takojšen razpust sejma.

UPOR VOJAŠTVA NA PORTUGALSKEM.

Lizbona, 28. maja. (Izv.) Vesti, da sta se uprli dve diviziji vojaštva v Oporto se potrjujejo. Uporne čete korakajo proti glavnemu mestu. Vse zveze glavnega mesta z deželo so radi tega upora pretrgane. Poveljnik upornih čet je že izdal oklice na prebivalstvo, da se mu pridruži. Vlada upa, da bo mogla kljub vsemu vstajo kmalu zadušiti.

Interpelacija radikalov o nabavah I. 1919 v Ameriki.

IZJAVA DR. KOROŠCA.

Belgrad, 28. maja. (Izv.) Radikalni poslanci Dragić-Selmić, Milutin Dragović in drugi so vložili na ministrstvo za socialno politiko sledečo interpelacijo:

»Vojska je prinesla mnogo zla. Povečalo se je tudi število afer. Narav je padla nizko. Zelja po obogatitvi postaja večja. Zahteve po lahkem in brezskrbnem življenju so zavzele velik obseg. Obogatiti se kar naprej, samo se obogatiti, četudi za ceno svoje osebe, to je želja mnogih. Tako je v mnogih državah. Mi ne obtožujemo, ampak samo ugotavljamo pojave. Med nami in nekaterimi evropskimi državami so gotovo razlike. Tam se krivci energično preganjajo in brez usmiljenja obsodijo.

Pri nas ne. To uničuje našo državo.« Tako grmi proti korupciji pod svojim podpisom Lj. Davidović, načelnik demokratske stranke v št. 805. »Demokratije« z dne 15. marca 1922 v članku pod naslovom »Afer«. Davidović pravi dalje, da je treba vse afe sodno likvidirati. Kot primer navaja celo vrsto slučajev. Med drugim obtožuje tu g. dr. Korošca, načelnika SLS. Davidović pravi od besede do besede: »O nabavah, ki jih je izvršil dr. Korošec v Ameriki, mora preiskava izreči svojo besedo.«

Ta sodna preiskava, katero je Davidović zahteval, še danes ni izrekla svoje besede. To pa vendar nič ne ovira Davidovića, da s

Ponesrečena intriga proti ljubljanskemu shodu.

Belgrad, 28. maja 1926.

Korupcionisti preživljajo težke dni. Nadejali so se, da bo odločna borba proti korupciji, započeta od opozicionalnih strank, zopet udarec v vodo in da se bo s pomočjo vladne večine razblijala v brezplodnih anketnih posvetovanjih, v katerih bodo vodni parlamentarni stranki imeli večino. To njihovo upanje je bilo tembolj utemeljeno, ker so radičevci kot ujetniki radikalne stranke spokorno umaknili svoje nekdanje predloge v narodni skupščini, radi katerih je Uzunovičeva vlada v parlamentu padla, in so včeraj glasovali za obnovljeni predlog radikalnega kluba, ki meri na to, da se ljudstvu natrosi samo nekaj peska v oči, borba proti korupciji pa bi splahnila in bi vlada šla na volitve, ne da bi vsled zavračevalne politike v parlamentarni borbi proti korupciji preiskava v porupcijskih aferah mogla prinesiti kakšnih pozitivnih rezultatov.

Toda načelniki prijateljskih opozicionalnih klubov so to maskirano igró spoznali. V pomanjkanju zadostnih parlamentarnih sredstev proti vladni večini so segli tudi po izvenparlamentarnih pripomočkih, ki naj prisilijo vladno večino, da pred ljudsko sodbo kot pred najvišjim forumom vsake demokratične države preidejo iz maskiranega skrivališča v resnično borbo proti korupciji, ali pa bosta vladni stranki pred ljudstvom jasno obeleženi kot prikriti zaščitniki znanih in neznanih korupcionistov. Načelniki opozicionalnih strank so apelirali na ljudstvo samo in v ta namen sklicali prvi veliki javni shod v Sloveniji, in sicer v Ljubljani.

Kakor strela z jasnega neba je ta vest udarila ne samo med korupcioniste, marveč je tudi v vladi sami povzročila veliko bojazen. Kako neprijetna je bila ta vest za vlado in križala njene načrte v borbi proti korupciji, je pokazal sam ministrski predsednik Uzunović, ki je danes že drugič govoril v narodni skupščini, da so shodi proti korupciji nepotrebni in škodljivi za državni ugled.

Radikalni klub ima mnogo skrbi, kako bi vtis ljubljanskega shoda, na katerem se pričakuje ogromna množica ljudstva, zmanjšala in odvrnil javno pozornost od korupcionističnih afer, ki so dvignile toliko prahu v tej državi ter jo speljali na stranpoti, na namišljene afere, ki so jih skuhala strankarska naspotja po zgledu tistega, ki je klical: »Držite tату!« S tem aferami bi šarili v javnosti. Preden bi anketni odbor, v katerem imata večino vladni stranki, prinesel kakšen pozitiven rezultat, pa bi šli na volitve.

Da bi izvedli ta očitvidni načrt in zamamili javnost, pripravljajo radikali interpelacije proti parlamentarcem, ki stojijo na čelu akcije proti korupciji. Tako so danes za ljubljanski shod vložili radikali interpelacijo proti dr. Korošcu zaradi blaga, ki ga je 1. 1919. v Ameriki naročila in kupila Protičeva vlada, v kateri je bil dr. Korošec minister za prehrano, in sicer po soglasnem sklepu ministrskega sveta.

To interpelacijo je podpisalo 33 radikalnih poslancev, toda med njimi ni niti enega vodilnega in izrazitejšega politika, ki se niso hoteli blamirati in so poslali v ospredje poslance, katerih imena povečini v parlamentarnih krogih niso znana. V zbornici je pričakovani vtis popolno izostal. Ko se je interpelacija prečitla, ni bilo na vladni strani niti enega medika, tako da se je zdelo, kakor da bi bila interpelacija obtožba proti tistim, ki so jo sestavili in podpisali.

Saj pa tudi ni mogla napraviti nobenega vtisa, ker se interelantje niso drznili, ne samo ne dolžiti dr. Korošca korupcije, ali vsaj namigavati, da bi se bil le z eno državno paro okoristil, marveč pravijo, da so drugi činitelji, ki so pod Koroševim ministrovanjem izvršili sklep Protičeve vlade, s to korupcijo oškodovali državo.

Dr. Korošec je takoj zahteval, da se interpelacija za prvenstvo, da se ta za dr. Korošca namišljena »afera« razčisti in enkrat za vselej razgali tisti, ki so to plemenito akcijo Protičeve vlade za časa vsesplošnega pomanjkanja po vojni v naši državi zlorabili v strankarske namene in marljivo lagali. Naravno je, da je dr. Koroševa zahteva porazno vplivala na interelante. Poslanci Jugosl. kluba so te interelacije prav veselili, ker bo njen rezultat čisto drugi, kakor so ga pričakovali interelantje. Saj ni ta interpelacija samo javen dokaz, da politični nasprotniki niso mogli najti niti ene sence korupcije na poslancih Jugoslovanskega kluba in da je zato Jugosl. klub poklican, da vodi neizprosno borbo proti korupciji in korupcionistom, marveč bo v tej stvari zaželjena preiskava pokazala veliko razliko med ministrovanjem dr. Korošca in tistimi njegovimi nasledniki, ki so imeli z blagom, ki je bilo v Ameriki nakupljeno, opravka. Ako radikali iz lahko razumljivih vzrokov »afere« ne bodo zavlekli, bodo izšli iz preiskave kot krivci edino tisti, ki so po odstopu ministra dr. Korošca kluba zanemarili in pustili, da se je kradlo in uničevalo, ko je ljudstvo brez obleke in obuvala težko pričakovalo državne pomoči. Če kakšno blago ni ugaljalo, bi ga bila ameriška družba odkupila nazaj, in sicer za 25 odstotkov dražje nego ga

Seja finančnega odbora.

ZAPRAVLJIVOST Z AVTOMOBILI.

Belgrad, 28. maja. (Izv.) Na današnji seji finančnega odbora so najprej razpravljali o spremembi čl. 289. finanč. zakona 1926-27., po katerem se smatrajo kot reveži v smislu invalidskega zakona osebe, ki ne plačajo več kot 30 Din neposrednega davka z vsemi dokladi. Finančni minister predlaga, da se smatrajo kot reveži osebe, ki ne plačajo več kot 20 Din neposrednega davka brez doklad.

Vladimir Pušenjak poudarja, da je treba spremeniti še druge člene finančnega zakona, ker se je pri razpravi o finančnem zakonu delalo s tako naglico ob priliki proračunske debate, da je vladna večina glasovala za razne predloge, ki so škodljivi in se niso uvaževali predlogi opozicije. Zahteva, da se ne upošteva pri censuzu za podelitev podpore invalidom 2% ročni davek, ker bi sicer pri goščnosti davčnih oblasti v Sloveniji mnogo delavcev izgubilo invalidske podpore.

Finančni minister Pušenjakovih predlogov ni sprejel. Predloženi zakon je bil spre-

jet z 19 proti 9 glasovom.

Nadalje so razpravljali o pravilnikih za uporabo avtomobilov v vojnem ministrstvu. Vladimir Pušenjak graja preobilno število vojaških avtomobilov in nenatančne podatke glede stroškov in razdelitve vseh avtomobilov. Radi obupnega finančnega stanja zahteva varčevanje. Pri glasovanju je bil pravilnik sprejet z 18 proti 7 glasovom. Čuden vtis je napravilo dejstvo, da je po načelni debati dr. Žerjav glasoval za, pri končnem glasovanju pa je izginil. Ostali člani opozicije pa so glasovali proti. Pri razpravi o pravilniku za uporabo avtomobilov v ministrstvu za promet, ki služi za gradbene svrhe, je Radičevac Preka zahteval avtomobil za podtajnika Kosičiča. Minister zahteve ni sprejel. Uredba je bila sprejeta s 13 glasovi proti 8. Glasovanje članov vladne večine priča, da vlada in njena večina ne misli resno na varčevanje, temveč odobrava nadaljne pretirane izdatke za avtomobile.

Kralj Aleksander obišče London.

London, 28. maja. (Izv.) »Westminster Gazette« poroča, da pričakujejo prihodnji mesec prihod kralja Aleksandra v London. Poset bo v zvezi z zaključkom trgovinske pogodbe med Anglijo in Jugoslavijo, katere bo v kratkem sklenjena. Tudi pogajanja za ureditev vojnih dolgov Jugoslavije Angliji se bodo kmalu pričela.

Gradba celjske okol. šole se mora takoj ustaviti.

Belgrad, 28. maja. (Izv.) Glede zgradbe okoliške šol v Celju je ministrstvo za prosveto danes z ozirom na nove vsestranske pritožbe odločilo, da se takoj brzojavno ukaze ustavitve vseh dozadnih del in da se pošljejo vsi spisi in vsi načrti o tem že deset let starem vprašanju ministrstvu in sicer pod osebno odgovornostjo prizadetih faktorjev.

Zakonski načrt o neposrednih davkih.

Belgrad, 28. maja. Danes se je konstituiral odbor za proučevanje zakonskega predloga o neposrednih davkih. Predsednik je Krsta Miletić, podpredsednik Pavle Radić.

Velik požar v Zagrebu.

Zagreb, 28. maja. (Izv.) Nocoj ob 7 je izbruhnil požar v tovarni usnja, katere lastnik je industrijec Stern. Požar je zavzel silne dimenzije in je to največji požar v Zagrebu v zadnjih desetih letih. Tovarna se nahaja skoro v sredini mesta v Kožarski ulici. Gasilci so neumorno na delu, da omeje grozni požar. Na pomoč je odposlano tudi vojaštvo. Kako je požar nastal, še ni znano.

NEDELJSKA RADIČEVA ZBOROVANJA.

Zagreb, 28. maja. (Izv.) V nedeljo bo imel Radić dva politična sestanka v hrvatskem Zagorju, v Klanjcu in Pregradi. Radičevci pridno agitirajo in upajo, da bodo s temi zborovanji popravili slab vtis, ki sta ga napravila shoda v Požegi in Somboru.

POLOŽAJ LIRE.

Trst, 28. maja. (Izv.) Tudi danes se tečaj lire še ni mogel dvigniti na višino pred padcem. Lira je notirala 129—130. Vse kaže, da lira sploh ne bo mogla doseči prejšnje višine. Verjetno je, da se bo stabilizirala na sedanjem tečaju okrog 130, kakor je to tudi želja italijanskih trgovskih krogov. Agenzia Roma zanika vest, da bi bila italijanska vlada dobila kako vabilo za francosko, italijansko in belgijsko konferenco v svrhu stabilizacije valut vseh teh držav.

MUSSOLINI PRIDE V TRST.

Trst, 28. maja. (Izv.) Ministrski predsednik Mussolini je sprejel danes rimskega guvernerja Cremonesija, ki je zvečer odpotoval v Trst, da prisostvuje svečanostim, ko bo spuščena v morje ladja »Romulo«. Mussolini je naročil Cremonesiju, da pove Tržčanom, da bo Mussolini posetil Trst v jeseni, ko bodo praznovali v novembru ali decembru obletnico aneksije novih krajev.

NOVE ZRAČNE ZVEZE.

Trst, 28. maja. (Izv.) Italijanska vlada bo v kratkem pričela pogajanja za vpustitev novih zračnih zvez Trst—Dunaj—Budimpešta—Belgrad. Te zračne proge bodo imele zvezo z notranjimi zračnimi zvezami.

je prej prodala. Država bi pri tem imela celo dobiček.

Tega se gospoda zaveda, ki je vložila interpelacijo zgolj radi ljubljanskega shoda in ljudske sodbe, kar priznava celo današnja Pribičevićeva »Reč«, ki piše: »Iz radikalnih krogov smo izvedeli, da se je interpelacija predložila radi tega, da bi se pariral efekt ljubljanskega shoda proti korupciji, ki ga pripravlja ožja opozicija za nedeljo, 30. maja.«

Ta interpelacija je člane Jugosl. kluba samo še bolj podžgala in dvignila v njihovi borbi proti smrdeči korupciji.

Frane Smodej, narodni poslanec.

Beleške

△ Zadnji trumi so izigrali zdaj režimski listi proti ljubljanskemu shodu s tem, da prinašajo vest, da bo vlada ta shod prepovedala in sploh vse protikorupcijske shode. Tako mislijo, da bodo zbegali in premotili ljudi, da ne pojdejo na shod. V resnici pa delajo s tem za shod samo reklamo, pa bi vlada morala prepovedati take vesti.

△ Ugled države. »Nar. Dnevnik« si da poročati iz Belgrada: Med člani vlade je mnenje, da je treba shode onemogočiti, ker niso naprjeni proti nobeni politični stranki, temveč naravnost proti ugledu države. — Ali je Rade Pašić država? In kaj je bolje za ugled države: da se korupcija trpi ali da se pobija? Odločen boj proti korupciji, to more samo dvigniti ugled države! In vlada bi morala stati na čelu tega boja.

△ Točno. »Naš narod je od nekdanj smrtno sovražil korupcijo, to je zlorabo službenega ali političnega položaja v egoistične svrhe. Zato imamo v kazenskih zakonih ostre določbe proti tem zlorabam. Krivo pa je, da se od prvrata sem ni dovolj pazilo na take slučaje korupcije, ter se napram njim ni uporabljala vsa ostrina kazenskih zakonov.« — Tako »Samouprava«, kar je povsem točno. Vprašanje pa je, če se te njene pridige njenih somišljenikov kaj primejo. Mi vemo, da ne in z nami se gotovo strinja tudi minister Janez Pucelj.

△ Kaj je res? Radičevsko glasilo »Jutarnji list« je pred dnevi poročalo, da bo minister Janez Pucelj preprečil protikorupcijski shod v Ljubljani in da je zato prišel v Slovenijo. Drugi dan je isti list poročal, da to ne odgovarja resnici. Tretji dan je minister Janez Pucelj potom »Nar. Dnevnika« dal »vejdet«, da vlada korupcije ne izbegava. Včerajšnji »Jutarnji list« za zopet poroča, da bo minister Janez Pucelj podvzel v vsakem slučaju potrebne korake, da ta zbor ne bi dosegel uspeha, kakoršnega pričakuje opozicija. To se sliši kakor biti liberalac, potem demokrat, potem samostojni kmet, potem republikanec, potem radičevac, enkrat vladinovec, potem opozicionalec, potem zopet vladinovec in tako dalje.

△ Na vse kriplje se muči list g. Pucelja, da bi kako dokazal svojim vernikom »nepotrebnost« protikorupcijskega shoda v Ljubljani, ki ga sklicuje SLS. Seveda razumemo, kako sitno je to za g. Pucelja, da se dviga ljudstvo na protest proti korupcionističnemu režimu, on pa sedi kot minister v vladi. Zato se tudi strašno boji, da ne bi šel kdo njegovih pristavev na ta shod, kar bi bila blamaža za gospoda »slovenskega« ministra. In zato je poslal svoj listič v boj proti ljubljanskemu shodu dr. Korošca in tovarišev. Pa se je lotil »Kmeti list« tudi tega dela po svoji navadi na kaj originalen in zabaven način, tako-le bolj za šalo in smeh, kakor pa »zares«. Tako na primer piše, da nihče natančno ne ve, kaj je korupcija. Ali ni to za g. Pucelja, da se dviga ljudstvo na protest proti korupcionističnemu režimu, on pa sedi kot minister v vladi. Zato se tudi strašno boji, da ne bi šel kdo njegovih pristavev na ta shod, kar bi bila blamaža za gospoda »slovenskega« ministra. In zato je poslal svoj listič v boj proti ljubljanskemu shodu dr. Korošca in tovarišev. Pa se je lotil »Kmeti list« tudi tega dela po svoji navadi na kaj originalen in zabaven način, tako-le bolj za šalo in smeh, kakor pa »zares«. Tako na primer piše, da nihče natančno ne ve, kaj je korupcija. Ali ni to za g. Pucelja, da se dviga ljudstvo na protest proti korupcionističnemu režimu, on pa sedi kot minister v vladi. Zato se tudi strašno boji, da ne bi šel kdo njegovih pristavev na ta shod, kar bi bila blamaža za gospoda »slovenskega« ministra. In zato je poslal svoj listič v boj proti ljubljanskemu shodu dr. Korošca in tovarišev. Pa se je lotil »Kmeti list« tudi tega dela po svoji navadi na kaj originalen in zabaven način, tako-le bolj za šalo in smeh, kakor pa »zares«. Tako na primer piše, da nihče natančno ne ve, kaj je korupcija. Ali ni to za g. Pucelja, da se dviga ljudstvo na protest proti korupcionističnemu režimu, on pa sedi kot minister v vladi. Zato se tudi strašno boji, da ne bi šel kdo njegovih pristavev na ta shod, kar bi bila blamaža za gospoda »slovenskega« ministra. In zato je poslal svoj listič v boj proti ljubljanskemu shodu dr. Korošca in tovarišev. Pa se je lotil »Kmeti list« tudi tega dela po svoji navadi na kaj originalen in zabaven način, tako-le bolj za šalo in smeh, kakor pa »zares«. Tako na primer piše, da nihče natančno ne ve, kaj je korupcija. Ali ni to za g. Pucelja, da se dviga ljudstvo na protest proti korupcionističnemu režimu, on pa sedi kot minister v vladi. Zato se tudi strašno boji, da ne bi šel kdo njegovih pristavev na ta shod, kar bi bila blamaža za gospoda »slovenskega« ministra. In zato je poslal svoj listič v boj proti ljubljanskemu shodu dr. Korošca in tovarišev. Pa se je lotil »Kmeti list« tudi tega dela po svoji navadi na kaj originalen in zabaven način, tako-le bolj za šalo in smeh, kakor pa »zares«. Tako na primer piše, da nihče natančno ne ve, kaj je korupcija. Ali ni to za g. Pucelja, da se dviga ljudstvo na protest proti korupcionističnemu režimu, on pa sedi kot minister v vladi. Zato se tudi strašno boji, da ne bi šel kdo njegovih pristavev na ta shod, kar bi bila blamaža za gospoda »slovenskega« ministra. In zato je poslal svoj listič v boj proti ljubljanskemu shodu dr. Korošca in tovarišev. Pa se je lotil »Kmeti list« tudi tega dela po svoji navadi na kaj originalen in zabaven način, tako-le bolj za šalo in smeh, kakor pa »zares«. Tako na primer piše, da nihče natančno ne ve, kaj je korupcija. Ali ni to za g. Pucelja, da se dviga ljudstvo na protest proti korupcionističnemu režimu, on pa sedi kot minister v vladi. Zato se tudi strašno boji, da ne bi šel kdo njegovih pristavev na ta shod, kar bi bila blamaža za gospoda »slovenskega« ministra. In zato je poslal svoj listič v boj proti ljubljanskemu shodu dr. Korošca in tovarišev. Pa se je lotil »Kmeti list« tudi tega dela po svoji navadi na kaj originalen in zabaven način, tako-le bolj za šalo in smeh, kakor pa »zares«. Tako na primer piše, da nihče natančno ne ve, kaj je korupcija. Ali ni to za g. Pucelja, da se dviga ljudstvo na protest proti korupcionističnemu režimu, on pa sedi kot minister v vladi. Zato se tudi strašno boji, da ne bi šel kdo njegovih pristavev na ta shod, kar bi bila blamaža za gospoda »slovenskega« ministra. In zato je poslal svoj listič v boj proti ljubljanskemu shodu dr. Korošca in tovarišev. Pa se je lotil »Kmeti list« tudi tega dela po svoji navadi na kaj originalen in zabaven način, tako-le bolj za šalo in smeh, kakor pa »zares«. Tako na primer piše, da nihče natančno ne ve, kaj je korupcija. Ali ni to za g. Pucelja, da se dviga ljudstvo na protest proti korupcionističnemu režimu, on pa sedi kot minister v vladi. Zato se tudi strašno boji, da ne bi šel kdo njegovih pristavev na ta shod, kar bi bila blamaža za gospoda »slovenskega« ministra. In zato je poslal svoj listič v boj proti ljubljanskemu shodu dr. Korošca in tovarišev. Pa se je lotil »Kmeti list« tudi tega dela po svoji navadi na kaj originalen in zabaven način, tako-le bolj za šalo in smeh, kakor pa »zares«. Tako na primer piše, da nihče natančno ne ve, kaj je korupcija. Ali ni to za g. Pucelja, da se dviga ljudstvo na protest proti korupcionističnemu režimu, on pa sedi kot minister v vladi. Zato se tudi strašno boji, da ne bi šel kdo njegovih pristavev na ta shod, kar bi bila blamaža za gospoda »slovenskega« ministra. In zato je poslal svoj listič v boj proti ljubljanskemu shodu dr. Korošca in tovarišev. Pa se je lotil »Kmeti list« tudi tega dela po svoji navadi na kaj originalen in zabaven način, tako-le bolj za šalo in smeh, kakor pa »zares«. Tako na primer piše, da nihče natančno ne ve, kaj je korupcija. Ali ni to za g. Pucelja, da se dviga ljudstvo na protest proti korupcionističnemu režimu, on pa sedi kot minister v vladi. Zato se tudi strašno boji, da ne bi šel kdo njegovih pristavev na ta shod, kar bi bila blamaža za gospoda »slovenskega« ministra. In zato je poslal svoj listič v boj proti ljubljanskemu shodu dr. Korošca in tovarišev. Pa se je lotil »Kmeti list« tudi tega dela po svoji navadi na kaj originalen in zabaven način, tako-le bolj za šalo in smeh, kakor pa »zares«. Tako na primer piše, da nihče natančno ne ve, kaj je korupcija. Ali ni to za g. Pucelja, da se dviga ljudstvo na protest proti korupcionističnemu režimu, on pa sedi kot minister v vladi. Zato se tudi strašno boji, da ne bi šel kdo njegovih pristavev na ta shod, kar bi bila blamaža za gospoda »slovenskega« ministra. In zato je poslal svoj listič v boj proti ljubljanskemu shodu dr. Korošca in tovarišev. Pa se je lotil »Kmeti list« tudi tega dela po svoji navadi na kaj originalen in zabaven način, tako-le bolj za šalo in smeh, kakor pa »zares«. Tako na primer piše, da nihče natančno ne ve, kaj je korupcija. Ali ni to za g. Pucelja, da se dviga ljudstvo na protest proti korupcionističnemu režimu, on pa sedi kot minister v vladi. Zato se tudi strašno boji, da ne bi šel kdo njegovih pristavev na ta shod, kar bi bila blamaža za gospoda »slovenskega« ministra. In zato je poslal svoj listič v boj proti ljubljanskemu shodu dr. Korošca in tovarišev. Pa se je lotil »Kmeti list« tudi tega dela po svoji navadi na kaj originalen in zabaven način, tako-le bolj za šalo in smeh, kakor pa »zares«. Tako na primer piše, da nihče natančno ne ve, kaj je korupcija. Ali ni to za g. Pucelja, da se dviga ljudstvo na protest proti korupcionističnemu režimu, on pa sedi kot minister v vladi. Zato se tudi strašno boji, da ne bi šel kdo njegovih pristavev na ta shod, kar bi bila blamaža za gospoda »slovenskega« ministra. In zato je poslal svoj listič v boj proti ljubljanskemu shodu dr. Korošca in tovarišev. Pa se je lotil »Kmeti list« tudi tega dela po svoji navadi na kaj originalen in zabaven način, tako-le bolj za šalo in smeh, kakor pa »zares«. Tako na primer piše, da nihče natančno ne ve, kaj je korupcija. Ali ni to za g. Pucelja, da se dviga ljudstvo na protest proti korupcionističnemu režimu, on pa sedi kot minister v vladi. Zato se tudi strašno boji, da ne bi šel kdo njegovih pristavev na ta shod, kar bi bila blamaža za gospoda »slovenskega« ministra. In zato je poslal svoj listič v boj proti ljubljanskemu shodu dr. Korošca in tovarišev. Pa se je lotil »Kmeti list« tudi tega dela po svoji navadi na kaj originalen in zabaven način, tako-le bolj za šalo in smeh, kakor pa »zares«. Tako na primer piše, da nihče natančno ne ve, kaj je korupcija. Ali ni to za g. Pucelja, da se dviga ljudstvo na protest proti korupcionističnemu režimu, on pa sedi kot minister v vladi. Zato se tudi strašno boji, da ne bi šel kdo njegovih pristavev na ta shod, kar bi bila blamaža za gospoda »slovenskega« ministra. In zato je poslal svoj listič v boj proti ljubljanskemu shodu dr. Korošca in tovarišev. Pa se je lotil »Kmeti list« tudi tega dela po svoji navadi na kaj originalen in zabaven način, tako-le bolj za šalo in smeh, kakor pa »zares«. Tako na primer piše, da nihče natančno ne ve, kaj je korupcija. Ali ni to za g. Pucelja, da se dviga ljudstvo na protest proti korupcionističnemu režimu, on pa sedi kot minister v vladi. Zato se tudi strašno boji, da ne bi šel kdo njegovih pristavev na ta shod, kar bi bila blamaža za gospoda »slovenskega« ministra. In zato je poslal svoj listič v boj proti ljubljanskemu shodu dr. Korošca in tovarišev. Pa se je lotil »Kmeti list« tudi tega dela po svoji navadi na kaj originalen in zabaven način, tako-le bolj za šalo in smeh, kakor pa »zares«. Tako na primer piše, da nihče natančno ne ve, kaj je korupcija. Ali ni to za g. Pucelja, da se dviga ljudstvo na protest proti korupcionističnemu režimu, on pa sedi kot minister v vladi. Zato se tudi strašno boji, da ne bi šel kdo njegovih pristavev na ta shod, kar bi bila blamaža za gospoda »slovenskega« ministra. In zato je poslal svoj listič v boj proti ljubljanskemu shodu dr. Korošca in tovarišev. Pa se je lotil »Kmeti list« tudi tega dela po svoji navadi na kaj originalen in zabaven način, tako-le bolj za šalo in smeh, kakor pa »zares«. Tako na primer piše, da nihče natančno ne ve, kaj je korupcija. Ali ni to za g. Pucelja, da se dviga ljudstvo na protest proti korupcionističnemu režimu, on pa sedi kot minister v vladi. Zato se tudi strašno boji, da ne bi šel kdo njegovih pristavev na ta shod, kar bi bila blamaža za gospoda »slovenskega« ministra. In zato je poslal svoj listič v boj proti ljubljanskemu shodu dr. Korošca in tovarišev. Pa se je lotil »Kmeti list« tudi tega dela po svoji navadi na kaj originalen in zabaven način, tako-le bolj za šalo in smeh, kakor pa »zares«. Tako na primer piše, da nihče natančno ne ve, kaj je korupcija. Ali ni to za g. Pucelja, da se dviga ljudstvo na protest proti korupcionističnemu režimu, on pa sedi kot minister v vladi. Zato se tudi strašno boji, da ne bi šel kdo njegovih pristavev na ta shod, kar bi bila blamaža za gospoda »slovenskega« ministra. In zato je poslal svoj listič v boj proti ljubljanskemu shodu dr. Korošca in tovarišev. Pa se je lotil »Kmeti list« tudi tega dela po svoji navadi na kaj originalen in zabaven način, tako-le bolj za šalo in smeh, kakor pa »zares«. Tako na primer piše, da nihče natančno ne ve, kaj je korupcija. Ali ni to za g. Pucelja, da se dviga ljudstvo na protest proti korupcionističnemu režimu, on pa sedi kot minister v vladi. Zato se tudi strašno boji, da ne bi šel kdo njegovih pristavev na ta shod, kar bi bila blamaža za gospoda »slovenskega« ministra. In zato je poslal svoj listič v boj proti ljubljanskemu shodu dr. Korošca in tovarišev. Pa se je lotil »Kmeti list« tudi tega dela po svoji navadi na kaj originalen in zabaven način, tako-le bolj za šalo in smeh, kakor pa »zares«. Tako na primer piše, da nihče natančno ne ve, kaj je korupcija. Ali ni to za g. Pucelja, da se dviga ljudstvo na protest proti korupcionističnemu režimu, on pa sedi kot minister v vladi. Zato se tudi strašno boji, da ne bi šel kdo njegovih pristavev na ta shod, kar bi bila blamaža za gospoda »slovenskega« ministra. In zato je poslal svoj listič v boj proti ljubljanskemu shodu dr. Korošca in tovarišev. Pa se je lotil »Kmeti list« tudi tega dela po svoji navadi na kaj originalen in zabaven način, tako-le bolj za šalo in smeh, kakor pa »zares«. Tako na primer piše, da nihče natančno ne ve, kaj je korupcija. Ali ni to za g. Pucelja, da se dviga ljudstvo na protest proti korupcionističnemu režimu, on pa sedi kot minister v vladi. Zato se tudi strašno boji, da ne bi šel kdo njegovih pristavev na ta shod, kar bi bila blamaža za gospoda »slovenskega« ministra. In zato je poslal svoj listič v boj proti ljubljanskemu shodu dr. Korošca in tovarišev. Pa se je lotil »Kmeti list« tudi tega dela po svoji navadi na kaj originalen in zabaven način, tako-le bolj za šalo in smeh, kakor pa »zares«. Tako na primer piše, da nihče natančno ne ve, kaj je korupcija. Ali ni to za g. Pucelja, da se dviga ljudstvo na protest proti korupcionističnemu režimu, on pa sedi kot minister v vladi. Zato se tudi strašno boji, da ne bi šel kdo njegovih pristavev na ta shod, kar bi bila blamaža za gospoda »slovenskega« ministra. In zato je poslal svoj listič v boj proti ljubljanskemu shodu dr. Korošca in tovarišev. Pa se je lotil »Kmeti list« tudi tega dela po svoji navadi na kaj originalen in zabaven način, tako-le bolj za šalo in smeh, kakor pa »zares«. Tako na primer piše, da nihče natančno ne ve, kaj je korupcija. Ali ni to za g. Pucelja, da se dviga ljudstvo na protest proti korupcionističnemu režimu, on pa sedi kot minister v vladi. Zato se tudi strašno boji, da ne bi šel kdo njegovih pristavev na ta shod, kar bi bila blamaža za gospoda »slovenskega« ministra. In zato je poslal svoj listič v boj proti ljubljanskemu shodu dr. Korošca in tovarišev. Pa se je lotil »Kmeti list« tudi tega dela po svoji navadi na kaj originalen in zabaven način, tako-le bolj za šalo in smeh, kakor pa »zares«. Tako na primer piše, da nihče natančno ne ve, kaj je korupcija. Ali ni to za g. Pucelja, da se dviga ljudstvo na protest proti korupcionističnemu režimu, on pa sedi kot minister v vladi. Zato se tudi strašno boji, da ne bi šel kdo njegovih pristavev na ta shod, kar bi bila blamaža za gospoda »slovenskega« ministra. In zato je poslal svoj listič v boj proti ljubljanskemu shodu dr. Korošca in tovarišev. Pa se je lotil »Kmeti list« tudi tega dela po svoji navadi na kaj originalen in zabaven način, tako-le bolj za šalo in smeh, kakor pa »zares«. Tako na primer piše, da nihče natančno ne ve, kaj je korupcija. Ali ni to za g. Pucelja, da se dviga ljudstvo na protest proti korupcionističnemu režimu, on pa sedi kot minister v vladi. Zato se tudi strašno boji, da ne bi šel kdo njegovih pristavev na ta shod, kar bi bila blamaža za gospoda »slovenskega« ministra. In zato je poslal svoj listič v boj proti ljubljanskemu shodu dr. Korošca in tovarišev. Pa se je lotil »Kmeti list« tudi tega dela po svoji navadi na kaj originalen in zabaven način, tako-le bolj za šalo in smeh, kakor pa »zares«. Tako na primer piše, da nihče natančno ne ve, kaj je korupcija. Ali ni to za g. Pucelja, da se dviga ljudstvo na protest proti korupcionističnemu režimu, on pa sedi kot minister v vladi. Zato se tudi strašno boji, da ne bi šel kdo njegovih pristavev na ta shod, kar bi bila blamaža za gospoda »slovenskega« ministra. In zato je poslal svoj listič v boj proti ljubljanskemu shodu dr. Korošca in tovarišev. Pa se je lotil »Kmeti list« tudi tega dela po svoji navadi na kaj originalen in zabaven način, tako-le bolj za šalo in smeh, kakor pa »zares«. Tako na primer piše, da nihče natančno ne ve, kaj je korupcija. Ali ni to za g. Pucelja, da se dviga ljudstvo na protest proti korupcionističnemu režimu, on pa sedi kot minister v vladi. Zato se tudi strašno boji, da ne bi šel kdo njegovih pristavev na ta shod, kar bi bila blamaža za gospoda »slovenskega« ministra. In zato je poslal svoj listič v boj proti ljubljanskemu shodu dr. Korošca in tovarišev. Pa se je lotil »Kmeti list« tudi tega dela po svoji navadi na kaj originalen in zabaven način, tako-le bolj za šalo in smeh, kakor pa »zares«. Tako na primer piše, da nihče natančno ne ve, kaj je korupcija. Ali ni to za g. Pucelja, da se dviga ljudstvo na protest proti korupcionističnemu režimu, on pa sedi kot minister v vladi. Zato se tudi strašno boji, da ne bi šel kdo njegovih pristavev na ta shod, kar bi bila blamaža za gospoda »slovenskega« ministra. In zato je poslal svoj listič v boj proti ljubljanskemu shodu dr. Korošca in tovarišev. Pa se je lotil »Kmeti list« tudi tega dela po svoji navadi na kaj originalen in zabaven način, tako-le bolj za šalo in smeh, kakor pa »zares«. Tako na primer piše, da nihče natančno ne ve, kaj je korupcija. Ali ni to za g. Pucelja, da se dviga ljudstvo na protest proti korupcionističnemu režimu, on pa sedi kot minister v vladi. Zato se tudi strašno boji, da ne bi šel kdo njegovih pristavev na ta shod, kar bi bila blamaža za gospoda »slovenskega« ministra. In zato je poslal svoj listič v boj proti ljubljanskemu shodu dr. Korošca in tovarišev. Pa se je lotil »Kmeti list« tudi tega dela po svoji navadi na kaj originalen in zabaven način, tako-le bolj za šalo in smeh, kakor pa »zares«. Tako na primer piše, da nihče natančno ne ve, kaj je korupcija. Ali ni to za g. Pucelja, da se dviga ljudstvo na protest proti korupcionističnemu režimu, on pa sedi kot minister v vladi. Zato se tudi strašno boji, da ne bi šel kdo njegovih pristavev na ta shod, kar bi bila blamaža za gospoda »slovenskega« ministra. In zato je poslal svoj listič v boj proti ljubljanskemu shodu dr. Korošca in tovarišev. Pa se je lotil »Kmeti list« tudi tega dela po svoji navadi na kaj originalen in zabaven način, tako-le bolj za šalo in smeh, kakor pa »zares«. Tako na primer piše, da nihče natančno ne ve, kaj je korupcija. Ali ni to za g. Pucelja, da se dviga ljudstvo na protest proti korupcionističnemu režimu, on pa sedi kot minister v vladi. Zato se tudi strašno boji, da ne bi šel kdo njegovih pristavev na ta shod, kar bi bila blamaža za gospoda »slovenskega« ministra. In zato je poslal svoj listič v boj proti ljubljanskemu shodu dr. Korošca in tovarišev. Pa se je lotil »Kmeti list« tudi tega dela po svoji navadi na kaj originalen in zabaven način, tako-le bolj za šalo in smeh, kakor pa »zares«. Tako na primer piše, da nihče natančno ne ve, kaj je korupcija. Ali ni to za g. Pucelja, da se dviga ljudstvo na protest proti korupcionističnemu režimu, on pa sedi kot minister v vladi. Zato se tudi strašno boji, da ne bi šel kdo njegovih pristavev na ta shod, kar bi bila blamaža za gospoda »slovenskega« ministra. In zato je poslal svoj listič v boj proti ljubljanskemu shodu dr. Korošca in tovarišev. Pa se je lotil »Kmeti list« tudi tega dela po svoji navadi na kaj originalen in zabaven način, tako-le bolj za šalo in smeh, kakor pa »zares«. Tako na primer piše, da nihče natančno ne ve, kaj je korupcija. Ali ni to za g. Pucelja, da se dviga ljudstvo na protest proti korupcionističnemu režimu, on pa sedi kot minister v vladi. Zato se tudi strašno boji, da ne bi šel kdo njegovih pristavev na ta shod, kar bi bila blamaža za gospoda »slovenskega« ministra. In zato je poslal svoj listič v boj proti ljubljanskemu shodu dr. Korošca in tovarišev. Pa se je lotil »Kmeti list« tudi tega dela po svoji navadi na kaj originalen in zabaven način, tako-le bolj za šalo in smeh, kakor pa »zares«. Tako na primer piše, da nihče natančno ne ve, kaj je korupcija. Ali ni to za g. Pucelja, da se dviga ljudstvo na protest proti korupcionističnemu režimu, on pa sedi kot minister v vladi. Zato se tudi strašno boji, da ne bi šel kdo njegovih pristavev na ta shod, kar bi bila blamaža za gospoda »slovenskega« ministra. In zato je poslal svoj listič v boj proti ljubljanskemu shodu dr. Korošca in tovarišev. Pa se je lotil »Kmeti list« tudi tega dela po svoji navadi na kaj originalen in zabaven način, tako-le bolj za šalo in smeh, kakor pa »zares«. Tako na primer piše, da nihče natančno ne ve, kaj je korupcija. Ali ni to za g. Pucelja, da se dviga ljudstvo na protest proti korupcionističnemu režimu, on pa sedi kot minister v vladi. Zato se tudi strašno boji, da ne bi šel kdo njegovih pristavev na ta shod, kar bi bila blamaža za gospoda »slovenskega« ministra. In zato je poslal svoj listič v boj proti ljubljanskemu shodu dr. Korošca in tovarišev. Pa se je lotil »Kmeti list« tudi tega dela po svoji navadi na kaj originalen in zabaven način, tako-le bolj za šalo in smeh, kakor pa »zares«. Tako na primer piše, da nihče natančno ne ve, kaj je korupcija. Ali ni to za g. Pucelja, da se dviga ljudstvo na protest proti korupcionističnemu

Kaj se godi doma

Huda nesreča v riži nad Kokrško dolino.

Na istem mestu, od koder so pripeljali pred par dnevi tri izletnike, ki so se ponesrečili na binkoštno praznike, se je ponesrečil mlad gorenjski inženir g. Janko Hainrihar, sin posestnika in lesnega veletrgovca na Fari pri Škofji Loki, kjer je sedež trgovine, ima pa trgovina tudi več nakupovalnic, podružnic in razpošiljalnic, kakor tudi v Ljubljani. Mlad inženir je zgradil na visokem posestvu svojega očeta nad Kokrško dolino razne priprave za spravljane hlodov in drugega lesa v dolino. Domačini imenujejo taka umetno zgrajena korita za spuščanje hlodov in lesa po domače »rižec«. In v taki riži se je ta mož, njen graditelj, ponesrečil, da je bila jako spretno in gozdarsko strokovnjaško zgrajena in so spravili po tej riži že velikanske količine lesa v dolino, pri čemer se ni pripetila do sedaj še nobena večja nesreča. Pred par dnevi pa je zastala v tej riži precejšnja količina lesa in graditelj inženir Hainrihar je šel sam na lice mesta, da se prepriča, kje se je riža zadržala. Hotel je napraviti pregledati sam na licu mesta in ni dopustil, da bi se kdo izmed delavcev podal na nevarno pot. Nekaj hlodov je namreč zastalo na najvišji točki, kjer vodi riža preko več metrov visoke pečine. Pri pregledovanju pa je mlademu inženirju spodrsnilo in omahnil je proti strmini. Njegov spremljevalec ga je sicer še pravočasno zgrabil za suknjič, toda isti se je v rokah odtrgal in inženir je zdrsnil po koritu. Na ovinku je vrglo nesrečnega iz korita in padel je v globoko pečeno strugo. Njegov spremljevalec, ki je bil očividec nesreče, mu ni mogel prav nič pomagati, ker je le malo manjkalo, da ni tudi on omahnil za njim. Priklical je takoj svoje tovariše na pomoč. Prenesli so ponesrečenega inženirja z velikimi težavami v dolino, odkoder so ga prepeljali z rešilnim vozom v spremstvu dr. Rusa v ljubljansko Leonišče. Prvo pomoč mu je nudil dr. Fajdiga iz Kranja, kateri je tudi takoj telefoniral po rešilni avto v Ljubljano. V Leonišču so ugotovili, da ima inženir težke poškodbe na glavi in rokah, najbolj nevarna pa je poškodba na hrbtenici. Vendar pa upajo zdravniki, da bo ostal pri življenju, če se ne pojavijo take komplikacije. Pač pa bodo poškodbe težko brez trajnih posledic, posebno vsled poškodbe na hrbtenici.

Pogrešani ljubljanski turist.

Iz Kranjske gore nam poročajo: Vladni svetnik dr. Ljubec iz Ljubljane je 21. maja zvečer došel sem in odšel sam na Prisojnik. Do danes ni o njem nobene vesti. Šlo ga je že več izvežbanih gorskih vodnikov iskat, a ga niso še izsledili. Nesreča ni izključena, kajti v tem času so plazovi na tukajšnjih gorskih velikanih zelo pogosti.

Ljubljanski popoldanski dnevnik je poročal, da so dr. Ljubeca internirali Italijani. Ljubljanski italijanski konzul je takoj brzojavno poizvedoval, če je ta vest resnična, pa je dobil odgovor, da onstran meje o internaciji dr. Ljubeca nihče ničesar ne ve.

Včeraj popoldne se je iz Ljubljane odpeljalo osem Skalašev iskat dr. Ljubeca. Na Jesenicah so se jim pridružili še štirje, v Kranjski gori pa naslednji trije Skalaši.

Slovenska kultura v Ameriki.

»Ameriški Slovenci« priobčuje dopis iz Springfielda, Ill., ki pravi, da se naša slovenska, katoliška kultura na odličan način uveljavlja tudi v Ameriki. Iz dopisa le par najzanimivejših odstavkov:

»Naši Slovenci ljubijo cvetlice. Slovenski domovi so po veliki večini lepši od drugih. Vendar bi se dalo še marsikaj olupšati z malim trudom.

Le pogledite prostor okoli naše cerkve, župnišča, šole, dvorane itd. Vse je v zelenju in kmalu bo vse v cvetju. Grmičevje je v najlepšem redu, trate so zelene in čedne. Zadnje dni so naši šolarji pomagali g. župniku Mažirju pri presajanju grmičja k naši novi dvorani »Slovenija«. V zadnjih letih se je grmičje okoli cerkve in župnišča tako namnožilo, da nam ga ni treba več kupovati za nove nasade okoli dvorane. V kratkem času pridejo na vrsto cvetlične grede.

Slovenskim župnijam bi osobito rad svetoval, da letos že začnejo krasiti prostore pred cerkvijo, župnišči, šolami, dvoranami itd. Za par dolarjev grmičja zadostuje, da se okrasijo prostor ob vhodu v cerkev, na vsaki strani vrat ter tudi par grmov ob strani cerkve. Drugi narodi in drugoverci z zadoščenjem in radostjo opazujejo našo skrb za olupšavo naših hiš božjih. Naj zeleno grmičje in cvetlice dajejo čast Bogu noč in dan okoli naših cerkev.

Spomeniki hrvatskih vladarjev v Primorju.

»Putniški ured« v Splitu bo izdal veliko zgodovinsko delo »Spomeniki hrvatskih vladarjev v Primorju« s 25 originalnimi slikami. Knjiga je namenjena gostom v svrhu spoznavanja slavne preteklosti Dalmacije. Delo bo tudi nekaj odgovorov rimskemu zgodovinskemu arhivu za Dalmacijo, čigar cilj je pokazati svetu, da je Dalmacija italijanska.

Za naše luke in reke.

Ministrstvo za javna dela je dalo dalmatinskim mestom na razpolago kredit za popravilo luk in pristanišč in sicer 186.000 Din Metkoviću, 175 tisoč dinarjev Kučistu, 150.000 Din Ražancu pri Sušaku. — Generalno ravnateljstvo voda pripravlja načrt o regulaciji rek v naši državi. Najprej pride na vrsto regulacija Krke v Dalmaciji.

Sami!

Maribor, 28. maja.

Na včerajšnji sestanek za razvoj tujskega prometa v mariborski oblasti Zveza za tujski promet v Ljubljani ni bila povabljen, kar smo sicer poročali, misleč, da je ta sestanek le nadaljevanje onega v Celju, kjer se je razgovor razvijal že k enotnim sklepom. Ta sestanek na velikem županstvu je bil posebej sklican, brez zveze z onim, na izrecno željo g. velikega župana v Mariboru.

Ze samo to dejstvo, da Zveza za tujski promet za Slovenijo v Ljubljani ni bila na ta sestanek povabljen, je seveda takoj pokazalo, da se namerava osnovati posebna samostojna tujska prometa zveza za mariborsko oblast. Kar se je nameravalo, se je tudi izvršilo. Z večino glasov je prodrl predlog, da se osnuje posebna Zveza za tujski promet v Mariboru, ki bo v vsem popolnoma samostojna juridična oseba.

Ker nam pri takih nesporazumljenjih nikdar ne gre za osebe, pač pa za stvar, smo javnost o tem obvestili, da smatramo tako cepljenje moči za neekonomično, obenem pa za smešno, ker smo v tako mali deželici, da jo skoro s prostimi očmi pregledaš, pa se bomo igrali samostojnost, ki trati moči in denar in je izguba na eno in drugo stran.

S sklepom, ki so ga napravili v tem oziru na sestanku pri velikem županstvu v Mariboru dne 27. maja, se nikakor ne strinjamo in upamo, da bo slovenska javnost složno nastopila za složno delo na tujsko-prometnem polju.

Požari.

V Kostanjevici je v sredo 26. maja dopoldne v hiši Janeza Kuntariča (Gorenc) na »velikem plamcu« izbruhnil ogenj. Pogorelo je ostrešje. Gasilci so ogenj omejili in pogasili. K sreči ni bilo vetra. Hiša je bila šele pred par leti od tal nanovo sezidana. Sodi se, da so zažgali najbrž otroci, ki so bili sami doma.

Dne 25. maja po polnoči je prejkone zlobna roka zažgala Ambrožičev pod v Ljubnem. Zgorelo je vse poslopje in kar je bilo v njem: 8 vinskih sodov, sani, slama, deske in slino. Požarna bramba je omejila ogenj, da se ni razširil na sosedna poslopja.

V četrtek zvečer okrog 7 je iz neznanega vzroka nastal v Cankarjevi ulici 2 v tovarni pohištva Wesiak v Mariboru ogenj in sicer se je vnel les v skladišču na dvorišču. K sreči so ogenj takoj opazili; na pomoč je prihitela požarna bramba, ki je požar z eno cevjo iz hidranta pogasila. Da se je skladišče vnelo ponoči, bi lahko postal požar usodopoln, ker bi uničil vse Wesiakovo podjetje.

Odkrit zločin.

V Crnogorcih pri Novi Gradski na Hrvatskem sta živila zakonca Kata in Veloslav Prgić. Mož je leta 1924 neznanom izgubil brez sledu. Žena je vedno govorila, da je odšel v Ameriko in govorice so potihle. Med tem časom se je Kata spoznala z mladim kmetom v vasi Trnčani in se preselila k njemu. V razgovoru mu je zaupala, da je mož izgubil za vedno. Govorice so se zopet zbudile in stvar je prišla na ušesa orožnikom, ki so Kato aretirali. Pred sodiščem je priznala, da je leta 1924 svojega moža ubila s sekuro in v hlevu zakopala, prašiči pa so potem snedli meso. Proti Kati je uvedeno kazensko postopanje radi hudo delstva umora.

Zasačen vlomilec.

Posrečen lov za vlomilec. — Aretacija nevarnega mladega lopova.

Ljubljanska policija je postala v zadnjem času jako agilna in je dosegla že več jako lepih uspehov, o katerih smo že v zadnjih dneh obširneje poročali. V današnji kriminalni kroniki pa zopet beležimo jako dober plen, ki se je posrečil policijskemu agentu g. Turinu. — Kakor smo že poročali, je bil v sredo popoldne poskušan vlom v trgovino g. Fajdige na Valvazorjevem trgu. Trgovec Fajdiga je zaprl svojo trgovino kot običajno vsako popoldne in je šel domov h kosilu. Komaj pa je mož odšel, je začutila sosedna stranka, da se je nekdo splazil v vežo in po tihem odprl stranska vrata v trgovino. Žena je stopila potihoma k napol priprtim vratom in je opazila v trgovini neznanega mladeniča, ki se je smukal okoli blagajne. Neustrašeno je stopila naprej in je glasno zaklicala tujcu: »Kaj pa vi iščete tukaj?« Vlomilec se je okrenil, prebledel in zajecjal nekaj nerazumljivega, nakar je skočil k vratom, ženo odrinil in pobegnil. Gospa je skočila za njim na cesto in je slučajno naletela na policijskega agenta Turina, katerega je opozorila na pobeglega vlomilca in mu ga je v kratkih besedah opisala. Turin je skočil za njim in začel se je divja gonja za predzrežjem. Fant je stekel po Rimski cesti in preko Gorupove ulice na Mirje. Tam pa ga je policijski agent dohitel in ga brez posebnega odpora prijel in vklepil. Med potjo je vlomilec vrzel od sebe vlomilsko orodje, s katerim je odprl vrata trgovine in s katerim je tudi mislil odpreti blagajno. — Na policiji so ugotovili, da se je vjel izredno prefrigan in nevaren tat ter vlomilec, ki je bil že večkrat predkaznovan in ki je bil že in je bržkone še sedaj član nevarnih vlomilskih, k nam pritepenih družb. Fant do sedaj še neče izpovedati ničesar, vendar pa ga bo preiskava gotovo omečila in bo povedal, kje ima komplice in kdo mu je dal informacije.

Zverinski Rus.

V Sisku sta stanovala skupaj ruski emigrant Papčinski in domačin Marijan Sintič. Papčinski je ljubil mačko, Sintič pa je imel psa. Pred Binkošti mi je sedel zunaj Sintič z otrokom v naročju, njegov pes pa je napadel mačko Papčinskega. Papčinski je vzrotil, potegnil revolver in oddal v Sintiča dva strela: enega v rame, drugega v trebuh. Otroku mu je padel z naročja. Zverinski Papčinski je hotel nato ustreliti še ženo Sintičevo in ga je slednja morala kleče prositi, da jo je pustil pri življenju. Ko je ljudstvo to zvedelo, je hotelo Rusa

linčati, kar je pa policija preprečila z največjo težavo.

Vlom v državni urad.

Preteklo noč je organizirana banda vlomila v davčni urad v Varaždinu. Prevrtali so najprej levo blagajno, v kateri so bili shranjeni samo spisi. Spravili so se nato nad drugo blagajno, pa so bili pri delu moteni, na drugi strani pa je bila tudi ta blagajna prazna. Roparji so znali, da je dobil davčni urad nakazilo za 1.200.000 Din, denar pa k sreči ni bil še dvignjen. Zagrebška in varaždinska policija zasledujeta z vso vmeno storilce, ker gre nedvomno za veliko organizirano profesionalno tolovajsko družbo, ki ropa po zagrebški okolici.

Tajnostna smrt.

Pred par dnevi so, kakor smo že nakratko javili, potegnili iz Ljubljane na Fužinah mladega fanta, katerega so spoznali za Ludvika Stanjkota, sedlarskega pomočnika v Ljubljani. Rekli so, da je vzrok samomora neznan. Toda kmalu se je ugotovila pomota. Na policiji se je namreč zgledil Ludvik Stanjko, živ in zdrav, in je pojasnil, da se je vrnil v uradne spise neljuba pomota. Dotični utopljenec je bil namreč njegov 27 letni brat Ciril Stanjko, ki je bil uslužben pri mestni občini Ljubljanski in je stanoval na Cesti na Kodeljevo 8, kar je bilo tudi v prvem poročilu pravilno označeno. Ta je skočil dne 10. maja v Štepanji vasi v Grubarjev kanal in tega so na Fužinah potegnili iz vode. Kaj je gnalo mladega človeka, ki je bil prvič na oklihih, k temu nesrečnemu koraku, dosedaj še ni znano. Seveda pa tudi ni izključeno, da bi sedaj ni še nobenih indicij, da se je izvršil zločin.

Smrt starega ruskega generala v Crni gori.

V Cavtatu je umrl ruski general Vladimir Cerecki, ki se je bojeval v rusko-turški vojski leta 1877. Pogreba so se udeležila vojaška in civilna oblastva. Med drugimi je bila prisotna tudi Pašičeva soproga.

Ze zopet obsojen časnika.

Osješko sodišče je obsodilo Stjepana Frauenheima, urednika »Slobodnega reporterca«, radi klevete na en mesec zapora, 2000 Din denarne kazni, 4000 Din odškodnine in 2000 Din zastopniških stroškov. Frauenheim je pisal o »korupciji na okrožni blagajni«.

Prijeti roparji trgovca Klančnika.

Zagrebška policija je potom detektivov zoznala za shajanje nekih sumljivih oseb v zakotni krčmi preko Save. Dva detektiva sta se napotila tja in dobila v krčmi sedem tatov. Pozvala sta jih, da se izročijo sami oblastvom. Tatovi so dvignili roke kvišku, misleč, da je mnogo policajev. Ko so pa opazili, da sta samo dva, so nanju navali, da sta morala streljati. Štiri se jima je posrečilo ukleniti, drugi so poskakali v Savo. Policija je pa tudi te dobila v roke. Storilci priznavajo, da so vzeli Klančniku 65.000 Din. Pri njih so dobili le še 25.000 Din.

Velike poplave v Srbiji.

Vsled neprestanega deževja v Srbiji so reke izstopile. Reka Jadar se je razlila preko polja, istotako reka Kolubara. Veliko županstvo v Sabcu je nudilo prvo denarno pomoč. Skodo ni mogoče ugotoviti. Istotako še ni znano, če je tudi kaj človeških žrtev.

Vojak na straži ustrelil tovarisa.

Te dni ponoči je v Novem Sadu stal na straži Jovan Stajber. Zapazil je, da v noči nekdo gre ter zaklical: Stoj! Drugi se ni ustavil in Stajber je takoj streljal ter ubil vojaka Adama Benaži, svojega tovariša, ki je bil tudi na straži.

Darujte za Ljudski sklad SLS!

Fran Suklje:

Po Sredozemskem morju

17. maja 1926.

XIII.

Pompeji in Napolj.

Mnogo sem pričakoval od Pompeja, veliko več sem našel. Kar sem se svoje dni učil o življenju in rimskohelenski kulturni dobi, to se je v izkopaninah od Vezuvove lave zasutega mesta zopet dvigalo pred mano ter hipoma zadobilo žive poteze in sveži kolorit. In ta utis ni bil zgolj pri meni, ki sem vendar bil strokovno poučen v tem pogledu, temveč se je jasno obelodanil tudi pri mojih spremljevalcih. »Božja oblast« že na »forum civile« in v Apollonovem svetišču nikakor ni štedil z izrazi svojega začudenja, ko pa je stopil v hišo Panse in v patricijsko domovje Vettijev in v hišo, posvečeno Kastorju in Polulu, kar ni mogel prenehati s klici: »Saj o vsem tem prej ničesar nisem vedel niti znal ne, kako je to bilo vse lepo!« V istini, nekaj uric sprehoda s pametnim voditeljem po pompejskih ruševinah pomenja več zgodovinskega pouka nego par mesecev suhoparnih predavanj o rimski povestnici. Le da si mora navdušeni ogledovalec vedno predočiti, da je vsa ta bujna kultura klasične antike bila mogoča le na podlagi — suženjstva!

Obžaloval pa sem, da je Pompeji tako oddaljen od slovenske zemlje. Zamislil sem se nazaj za več nego 42 let, ko sem še sam na

gimnaziji poučeval zgodovino, ter si predstavljaj šolski izlet z razredom slovenskih fantov v to čarobno mesto. Kako bi plamtele mlade oči, s kako slastjo bi vsrkavali dečki profesorjevo razlago, koliko bi se naučili zgodovinske vede pri takem sprehodu skozi »često grobnih spomenikov« in v prekrasno »casa del Fauno«!

Sila zadovoljna s svojim pohodom se je podala naša petorica v »Hôtel suisse«, ležeč takoj pred pompejskim vhomom. Skok iz daljne preteklosti v moderno sedanost! Naš želoдец je že nujno zahteval svoje hrane, dobili smo jo, ne preslabo in ne predragu. In kot dodatek še nekaj napolitanskega! V veliko jedilno dvorano vstopi četvorica godcev, v »smokingu« pač, a vendar, soditi po obrazu, vsi pristno napolitanskega izvora. Začno s svojimi domačimi melodijami, eden izmed njih zapoje z mehkim baritonom, drugi ga spremljajo s svojimi godali. In ko prično tisto znano: »Sul mare lucia l'astro d'argento« z refrenom »Santa Lucia«, takrat videti ga, lepega fanta, močne dasi ne visoke postave, z majhno nogo in izrazito južnim obrazom, s kakim ognjem je žvrgolel to napolitansko poulično pesem, — tudi jaz sem se moral pridružiti glasnemu ploskanju, s katerim smo mi tuji z vseh svetovnih strani sprejeli izliv napolitanske duševnosti!

Odpravili smo se nazaj v Napolj, da kolikor mogoče še izkoristimo kratke ure svojega bivanja. Naravnost v »Villa nazionale«, ogledat si tam svetovnoznani akvarij. V istini, orvovrstna znamenitost! Kar je živega pod

morsko gladino, vse se ti giblje v velikih steklenih, omaram podobnih posodah. Pred akvarijem smo se sicer zopet združili »Pompejanci« z »Vezuvijanci«, naša slovenska četa je skupaj občudovala podmorska čuda. Naše dame, one pogumne amazonke, ki so prijezdile na vrh Vezuva in njih krotkejšje tovarišice, ki so se omejile na mirno ogledovanje Pompejskih razvalin — vse so se zedinile v sodbi, da grših, ostudnejših živali ni, ne v morju niti na kopnem, nego so polipi, ali, kakor jim pravijo naši Primorci, »mrkatci«. Vsi smo bili zelo zadovoljni, le naš »južni« hotelir je neprestano tožil po — »frišnem pivu«!

Drugi dan je bil Vnebohod, sam zase velik praznik, a takrat še posebno za Napolj, ker je dan prej prišel v mesto italijanski prestolonaslednik Umberto. Poleg cerkvenega praznika tedaj še državna »festa nazionale«! Peljali smo se v avtomobilih po krasnih ulicah San Gennaro. Cerkev v Italiji so sploh lepe, napolnjene s pravimi zakladi vsakovrstnih umotvorov in svetišče mestnega patrona Sv. Januarja spada med najznamenitejše. Ali tu smo se mogli na lastne oči veriti o značaju južnoitalijanskega bogocastja! Ko vstopimo v velikansko katedralo, se nam takoj približata dva možakarja, eden njih v fraku in z belo kravatno, ter nam pomolita dve skrinjici, eno za »reževe«, druga »per la chiesa di S. Gennaro«. Odrajamo svoj prispevek ter se približamo velikemu altarju, kjer je božjo službo opravljal sam kardinal, obdan od morda 80 do 100 duhovnikov, deloma v mašnih oblačilih,

deloma v raznobarnih talarjih. A pred altarjem, — komaj deset vernikov! Obrnemo se k stranskemu oltarju, kjer se je baš pričela tiha maša, tam je stalo, sedelo in klečalo kakih 30 do 40 ljudi! Vsedemo se na slamnate stole, a takoj pride mož — znova pobirat. »Božja oblast« mu da za svoj stolček 2 liri, ali »troppo poco!« se glasi odgovor. »Še eno liro« in »Božja oblast« mora z največjo nevoljo še enkrat seči v svoj žep. Pri vsem tem pa, navzlic da je bilo veliko cerkveno opravilo, da je celebriral sam nadškof in kardinal, nobenih orgelj, nobenega petja! In tako malo občinstva! Sredi te razkošne umetniške krasote božjega hrama se mi je začelo tožiti po naši franciškanski cerkvi v Ljubljani in mislil sem, kako je pri nas o tem času cerkev napolnjena s pobožnim ljudstvom, kako lepo petje se razlega s kora in kako veličastno doné orglje, ki jih obvlada mojstrska roka p. Hugolina!

Sploh v Napolju — nebroj cerkvá, nebroj duhovnikov, a pri vsem tem kaj malo istinite pobožnosti!

Hoteli smo sedaj v največjo znamenitost velikega mesta, v »museo nazionale«. Pripeljemo se do tja, ali na mojo žalost smo izvedeli, da je ta dan radi narodnega praznika zaprto. To sem obžaloval tem bolj, ker muzej hrani najlepše pompejske najdbe, ki so iz ruševin bile spravljene v muzej, kjer so veliko bolj na varnem.

Od muzeja smo jo mahali peš proti pristanu. Med potjo smo videli vse prodajalne

Dnevne novice

★ V nedeljo dne 30. maja ob 3 popoldne se bo vršilo v veliki dvorani Ljudskega doma v Ljubljani javno žrebanje loterije za Orlovski Stadion. Istotam se bodo prodajale srečke od 8. do 3. ure popoldne. Številke bodo objavljene v Slovenju in Domoljubu. Dobitki se bodo oddajali od vstetega 7. junija do vstetega 7. julija t. l. Izžrebane številke bodo razglašene tekoma prihodnjega tedna.

★ Srečko Kosovel †. V četrtek ob pol desetih zvečer je umrl v Tomaju na Krasu cand. phil. Srečko Kosovel, star šele 22 let. Pokojni se je rodil 1. 1904 v Sežani, realno je študiral v Ljubljani, kjer je tudi posejal univerzo, na kateri je končal 8 semestrov. Oče mu je bil Vipavec, mati pa iz Tolmina. Srečko Kosovel je, dasi tako mlad, izredno veliko pisal, v njegovi zapuščini pa se nahaja naravnost ogromno gradivo. Bil je globokočuteč, nežen, otroški pesnik, pisal je fine črtice, se udeleževal na vseh poljih publicistike in obenem bil borec za tiptične ideale povojne navzgor usmerjene mladine, ki je imel veliko prijateljev tudi med katoliško akademsko mladežjo, dasi je bil med nevrčali. Med drugim je pisal v »Mladikoc«, »Zvon«, »Grudoc«, »Mladino«, »Zenski svet« itd. in jako veliko obetal. Pogreb se vrši danes ob 4 pop. v Tomaju. Domačim naše sožalje, idealnemu in simpatičnemu mladeniču pa svetila večna luč!

★ Spomenik kralju Petru v Velikem Bečkereku se odkrije 28. junija na Vidov dan.

★ Uradniško napredovanje. Za inspektorja gradbenega ravateljstva v Ljubljani sta imenovana gg. inž. Karel Orel in Leo Meninger.

★ Imenovanje. Za kmetijskega referenta okraja mariborskega, desni breg, je imenovan Josip Blažević, ekonomski uradnik nižje kmetijske šole v Mariboru.

★ Vpokojitvi. Vpokojena sta: Venčeslav V. Valenta, ravnatelj srednje kmetijske šole v Mariboru, in Fran Gombáč, načelnik pododseka kmetijskega oddelka ljubljanske oblasti.

★ Iz zdravstvene službe. Za voditelja oddelka za trahom v javni bolnici v Murski Soboti je imenovan dr. Josip Gostiša.

★ Iz srednješolske službe. Premješena sta na gimnazijo v Mariboru: Robert Kenda, profesor na moškem učiteljsku v Mariboru; za učitelja telovadbe Adolf Schaub, telovadni učitelj na moškem učiteljsku v Mariboru.

★ Reaktiviran je poštni uradnik Matija Meden, ki je bil svoječasno uradnik pri kolo-dvorski pošti Ljubljana 2 in nastopi te dni zopet službo pri kolodvorski pošti Belgrad 2.

★ Iz finančne službe. Imenovani so: za podinspektorje finančne kontrole podinspektorji finančne kontrole: Fran Burger, doslej v Kranju, pri oblastnem inspektoratu finančne kontrole v Novem Sadu; Anton Muc, doslej v Celju, pri okrajni upravi finančne kontrole v Belgradu; Ivan Kestl, doslej v Mariboru, pri okraj. upravi finančne kontrole v Kranju; za komisarja finančne kontrole komisarja finančne kontrole: Karel Kos, doslej v Celju, pri okr. upravi finančne kontrole na Jesenicah; Ivan Bizjak, doslej v Črnomlju, pri okr. upravi finančne kontrole v Kninu. Pri glavni carinarnici I. vrste v Ljubljani je imenovan za carinika Matija Mihelčič, carinik pri carinarnici na Rakeku.

★ Imenovanje na podkovski šoli na Selu. Za voditelja državne podkovske šole na Selu pri Ljubljani je imenovan Stanko Arko, tajnik pri veterinarskem oddelku poljedel-skega ministrstva.

odprte kakor ob delavnikih in naši gospodje so se razpršili kmalu po raznih trgovinah, da še nakupijo to in ono. Jaz sem jo mahal s šišenskim »Petrom Komarjem« ter mu pomagal pri njegovih mnogobrojnih nakupih s tisto skromno italijansko, katero zmorem. Pač ni bila nobena »lingua toscana«, in florentinska »Crusca« gotovo ne bi bila vzradoščena od mojih italijanskih predavanj, toda »Peter šišenski« je le z mojo pomočjo dosegel svoj namen in to je nama obema zadostovalo!

Italijanskega prestolonaslednika nisem videl, a drugi izletniki so imeli to priliko. Nek Hrvat, bivši minister, mi je kazal: »To Vam je pristen Črnogorec, pristen Srb, noben »Sabandol«! Oče namreč, sedaj vladujoči kralj, iz savojske (sabandske) rodbine je po rasti skoraj pritikavec, dočim je mati, kraljica Jelena, visokostasna Črnogorska krasotica. In sin se je v tem pogledu vršel po materil!

Prišli smo na krov, tam smo tudi obedovali večina izletnikov, dasi v Napolju nismo bili vezani. Po kosilu smo se zopet razšli: eni v Capri, drugi na Posilip, tretji gori na hrib v S. Martino in k mogočnemu fortu San Elmo, jaz pa sem si bolj od blizu ogledoval poulično vrvenje ter se včasih tudi nasmehnil, ko sem videl fašistovsko milico z njenimi okraski in distinkcijami. Posebno me je zabavala fašistovski zarod, dečki od 10—14 let z naravnost neverjetnimi pokrivali, vse v peresih, — in rekel sem sam pri sebi: »Italijanski narod je brezdvomno velik narod, a komedijant ne more sleči!«

Ob 23 je »Karadžordže«, okrašen z »velikim paviljonom«, zapustil luko napolitansko ter jo ubral na tla, proti Palermo.

★ Upokojitve učiteljstva. V ministrstvu za prosveto je podpisan ukaz o upokojitvi večjega števila učiteljev, ki so doslužili predpisano dobo.

★ Osebnost. Za generalnega ravnatelja generalnega ravnateljstva carin v Belgradu je imenovan dr. Konrad Schmidt.

★ Iz Uradnega lista. Uradni list ljubljanske in mariborske oblasti z dne 26. t. m. objavlja: Izpremembe in dopolnitve v pravilniku za izvrševanje odredb o državni trošarini iz zakona o državni trošarini, taksah in pristojbinah in zakona o izpremembah in dopolnitvah v zakonih in odredbah o državni trošarini.

★ Napredovanje rezervnih častnikov. Vojni list od 22. maja br. 21. objavlja napredovanja sledečih Slovencev: V pehoti: za kap. I. kl.: Stane Vidmar, Aleksander N. Baltič, Viktor K. Babnik, Dragotin M. Pogorelec, Franjo V. Stuhec, Ivan E. Klemenčič, Ivan S. Kostenčič. — Kap. II. kl.: Dr. M. Čuš, Drago A. Sinkovič, Franjo Česaček, Josef I. Lončarič, Svetozar R. Marin, Maks Rožman, Albert I. Poženel, Branko Drenovec, Radivoj Jelovec, Vinko Sirc, Franjo L. Sevnik, Peter Broz, Jakob I. Perhavec, Ernest I. Gorišek, Rihard G. Kokalj, Rajko A. Traven. — Za poročnike: Nikola M. Mileusnič, Lovro F. Hribar, Lavoslav I. Sešelj, Rudolf M. Jež, Franc M. Kovarčič, Robert F. Zalokar, Bogomil I. Rozman, Ivan I. Hrovatin, Josip J. Gruden, Bruno V. Parma, Karl F. Princ, Valter I. Samida, Franc L. Langerholc, Ferdo I. Klopčar, Leopold M. Benko, Anton H. Gabron. — Za podporočnike: Pavel K. Kučera, Pavel I. Klobučar. — Saniteta: za kap. I. kl.: Ivan F. Klobučar, Nikola A. Body, Andrej A. Posavec, dr. Dušan K. Gregorič, dr. Franc I. Virant, dr. Franc I. Toplak, dr. Ljud. Lj. Kopal, dr. Peter I. Adamovič, dr. Ivan M. Jurečko, dr. Vlad. M. Jelovšek. — Kap. II. kl.: Andrej A. Posavec, dr. Dušan K. Gregorič, dr. Stanko F. Kmet. — Inž. stroka: kap. II. kl.: Janko Kolar, Danilo A. Zagar. — Za podporočnika Vojislav D. Hole. — Veterina: za kap. II. kl. Joso I. Čeh. — Ekonomska branža: za poročnika Jozef M. Sotler. — Sodska stroka: za kap. I. kl. Milutin Tičak F.; za podporočnika: Ivan S. Petrič. — Zrakoplovstvo: za podporočnika Janez F. Pupis.

★ Društvo stanovanjskih najemnikov v Mariboru nam pošilja sledeči oklic: Pozivamo najemnike in podnajemnike, naj ne podpisujejo nikakih izjav za ukinjenje stanovanjskega zakona pri društvu hišnih lastnikov, ker s tem koristijo samo posestnikom, sebi pa škodujejo. Informacije se dobijo pri društvu najemnikov, Rotovski trg št. 1.

★ Amnestija. S kraljevim ukazom je amnestiranih večje število vojaških oseb, tako častnikov kot vojakov.

★ Glavo mu je odtrgalo. V parnem mlinu v Vinkovcih je stroj zagrabil nekega delavca Ivana Vidana ter mu odtrgal glavo in zmečkal prsa.

★ Dve novi električni centrali. Občini Cantovir v Bački in Bos. Dubica sta si postavili lastni električni centrali.

★ Tajni komunistični list. V Sarajevu so prišli na sled komunističnemu listu »Mladi Boljševik«. Tiskarna je bila »u podzemlju«, redakcija pa »u ilegalnosti«. Policija naj jo pa zdaj najde.

★ Tujei v Dalmaciji. Zadnje dni je Dalmacijo posetilo mnogo tujecev. Zlasti Split in Dubrovnik sta močno zasedena.

★ Avtomobili v Sarajevu. V Sarajevu je v prometu 158 avtomobilov.

★ Rajhovec v Primorju. Jugoslovanski izletniški in zdraviliški uradi so dobili obvestilo, da poseti letos našo obal večje število Nemcev iz Rajha. Zastopane bodo številne organizacije. Med drugimi dospe tudi 200 zdravnikov.

★ Odlikovanje dr. Zimmermana. Jugoslovanski poslanec na Dunaju dr. Milan Milojević je izročil generalnemu komisarju Društva narodov dr. Zimmermannu red sv. Save I. razreda.

★ Samoumor. V Sarajevu se je ustretil uradniškumšna uprave Verbaković. Vzrok: ljubavno razmerje.

★ Vlomilec v železniško postajno blagajno na Otočah, o čemer smo včeraj poročali, so že dobili. Je znani postopač Krmel, katerega so oddali v radovljiške zapore. Z voznimi listki, katere je ukradel, mož ni mogel napraviti nobene kupčije, tako da se mu trud ni prav nič izplačal.

VI RABITE ČISTO GLAVO

to Vam nudi edino rastlinski zdravilni liker

FLORIAN

* E. JERAS in DRUG LJUBLJANA - MOSTE

Gradimo STADION - kupujemo srečke!

Ljubljana

◎ Prihod opozicijskih poslancev na nedeljski protikorupcijski shod. Poslanci DS, JMO, ZS in SLS pridejo iz Belgrada danes v soboto ob 9. uri zvečer z brzovlakom. Sodelniki SLS in vsi, ki ste proti korupciji, naj postajo k sprejemu!

◎ Kršč. žen. društvo v Ljubljani uljudno vabi svoje članice, da se udeležijo sprejema poslancev na glavnem kolodvoru danes ob 9. uri zvečer in jutri v nedeljo ob 10. uri dopoldan protestnega zborovanja v veliki dvorani hotela Union.

◎ Marija Moškerc †. V petek, 28. t. m., je okoli 4. ure popoldne na svojem stanovanju na Dunajski cesti št. 38 umrla v 76. letu starosti gospa Marija Moškerc, mati našega nepozabnega tovariša, rajnega Mihaela Moškerc. Rajnica je bila v mladih letih znana in jako vneta cerkvena pevka v Ljubljani ter zvesta članica krščansko-socialne zveze. Znana je nežna ljubezen, ki je vladala med njo in pokojnim Mihaelom. Pogreb rajnice se vrši v nedeljo ob pol 4. uri popoldne iz hiše žalosti na pokopališče pri Sv. Križu. Blagopokojnica naj počiva v miru!

◎ Visoko odlikovanje. Sv. oče Pij XI. je podelil gospej Marii Sajovic-Gressl-Baraga, soprogi znanega uglednega ljubljanskega odvetnika, odlikovanje »pro Ecclesia et Pontifice« v priznanje za njeno nesebično in neumorno delovanje na polju dobrotelosti in cerkvene umetnosti. Odlikovanje ji je izročil včeraj osebno prevz. g. knezoškof dr. A. B. Jeglič. Odlični gospej in njeni družini iskreno čestitamo.

◎ Danes se dobijo stadionske srečke še pri upravi Slovenca, prodajalni Ničman in po trafikah. Jutri pa samo še v Ljudskem domu in sicer do 3 popoldne. Ob 3 se bo vršilo žrebanje.

◎ Umrla je 27. t. m. v deželni bolnici mati režiserja in člana Narod. gledališča v Ljubljani g. Jos. Povhe-ta, zadeta od srčne kapi v 68 letu svoje starosti po 3 dnevem mučnem trpljenju. Pogreb bo danes v soboto, 29. t. m. ob pol 4 popoldne iz mrtvašnice dež. bolnice. Naj v miru počiva! Preostali naše iskreno sožalje!

◎ Rokodelski dom. Pevski zbor v Rokodelskem domu vabi vse gg. pevce k sestanku, ki bo v nedeljo, 30. t. m., ob 8. uri zvečer v dvorani Rokodelskega doma.

◎ V nedeljo 30. t. m. pridejo oni pravični poslanci v Ljubljano, katerim smo stari upoko-jenci prav hvaležni, ker so pred dvema letoma 8. septembra 1924 hitro onih 20 milijonov starih upokojencem privoščili. Minister g. Spaho je vsaj to povišanje doklad tako uredil, da smo nad 300 dinarjev več mesečno dobili. Ko bi takrat Davidovičeve vlade ne bilo, bi onih 20 milijonov hitro kam drugam izginilo. Ko bi vlado Davidovičovo bili v miru pustili, bi nam stari upokojenci že zdavno krono v dinarje spremenili. Že pet let prosjačijo stari upokojenci za pravično prevedbo — a vse peticije — pa s toliko koleki — ležijo v Belgradu ad akta v omarah. — Stari upokojenci.

◎ Nihče ne ve, kje ga čaka sreča. Ne vemo ne ure ne dneva, kdaj nas obišče težko pričakovana, vedno zaželjena. Eno pa vemo prav gotovo, da nas sreča ne bo iskala sama, ako je ne iščemo tudi mi. Gradi se velik Stadion ob Dunajski cesti. Kdo ne pozna lepe ograjene dolinice onkraj artiljerijske vojašnice? Tam bo stal Stadion, tam bo vrvelo dan za dnem na tisoče ljudi, tam bo tekmovalo na tisoče mladih ljudi za prvenstvo naše telesne moči in lepote. Tudi Ti, ki si odlašal in še odlašal, zgani se in kupi nekaj loterijskih srečk za zgradbo Stadion a, ki bo za Ljubljano kras in ponos. Ne boš se kesal za izdane kovače, kajti sreča Ti jih stotero povrne na dan žrebanja dne 30. maja 1928 v Ljudskem domu.

◎ Petkov trg. — Ljubljanska tržnica. Ljubljanski živilski trg se vedno bolj razvija in razširja. To dejstvo pa nas tudi pri vsakem obisku našega bogato založenega trga opominja na eno najbolj kričečih potreb v Ljubljani, da se nepravi že enkrat prepotrebna mestna tržnica. Tiste dolge vrste košar in jerbasov že davno več ne spadajo na tiste improvizirane klopi ali pa tudi kar na tla. Na včerajšnjem petkovem trgu smo opazili izredno mnogo postnih jedil. Na ribjem tržišču so se dobile samo razne domače ribe, ker se je dovoz uvoženih rib iz dosedaj še nepojasnjenih dovoznih zaprek zakasnil, kar znači za dobavitelje gotovo precejšnjo škodo. Izmed domačih rib so se dobile na trgu črnooke po dinarju, manjše postrvi po 15 do 18 Din in klinci po 20 Din za kilogram. Poleg teh so se prodajale po teži in kakovosti še tudi šljajmi, ščuke, meniki in druge domače ribice. Opazili smo, da se je določil poseben oddelek za razne domače mlečne in mlečne izdelke, kar znači vsakogar mal napredek. Na sadnem in zeljskem tržišču je bilo jako dosti najrazličnejše zelenjave kakor nova repa, kumare, fižol, grah, kolerabe, šparglji in kot novost sveže zelje in novi krompir. Tudi domači šparglji so se že dobili na trgu, ki pa so bili kakor uvoženi še jako dragi. Jako dosti je bilo tudi češenj in sicer po 4 do 14 Din za kilogram. Posebno vabljiv pa je bil cvetlični trg, ki je nudil obiskovalcem poleg krasnega vrtnarskega cvetja in uvoženih goriških in vipavskih rož že tudi prekrasno izbiro našega planinskega cvetja in zelenja.

Maribor

□ Pri motorni dirki, ki se vrši v nedeljo, 30. t. m. na Teznu, bo opravljala varnostno službo mariborska policija. Opozarjamo, da je med dirko strogo prepovedano občinstvu stopati na dirkalno progo ali jo prekoračiti. Prehod čez progo je dovoljen samo ob odmorih in to samo na določenih mestih. Vsi prestopki bodo najstrožje kaznovani.

□ Mariborski »Orel« priredi dne 30. maja izlet k Sv. Duhu. Odhod je z jutranjim vlakom. Bratje, pridite vsi in točno! Prijatelji orlovske misli naj se nam pridružijo!

□ Zrelotni izpiti na tuk. realki se začno dne 7. junija pisni in dne 14. junija ustmeni.

□ Marijina družba v župniji sv. Magdalene dobi novo društveno zastavo, katero bo v nedeljo ob pol 10 dopoldne blagoslovil č. g. Pavel Živornik.

□ Marijanišče obhaja 6. junija 25 letnico svojega obstanka, bo celodnevna slovesnost. Druga naša društva naj ta dan nimajo svojih prireditev.

□ Preureditev trgovskih lokalov. V Vetrinskih ulici se je izselila trgovina z usnjem in čevljarstvi potrebščinami Gruber in sin iz svojih dosedanjih prostorov v hiši, kjer se nahaja kavarna Bristol. Lokale sedaj preurejajo ter se v kratkem vseli neka druga firma.

□ Ruska gimnazija v Hrastovcu pri Mariboru priredi pod okriljem mariborske Ljudske univerze dne 11. junija v Narodnem domu vele-interesantno svojevrstno prireditev. Uprizori se igra »Car Saltan« v 4 dejanjih po znameniti Puškinovi pravljici. Čudoviti dogodki se dogajajo v srednjem veku na carskem dvoru, katerega življenje in običaje nam slika igra. Vse osebe bodo nastopile v pristnih ruskih kostimih takratnega časa, carski prestol, kozarci, čaša itd. vse lastni izdelki vrlih ruskih gimnazijcev in gimnazij po motivih srednjega veka. Razvijajoče se dejanje pa je vse pravilno lepo prepleteno z narodnimi ruskimi plesi ter z gruzinskimi, kitajskimi in ciganskimi plesi inozemskih sužnjev. To bo torej pravi ruski večer v vsej svoji opojni lepoti in noben prijatelj Rusov ne sme manjkati. Ves čisti donos gre v prid bedne ruske dece. Predprodaja vstopnic je od 1. junija naprej pri ge. Z. Brišnik in g. Höferju.

□ Tatvine. Trgovcu Ivanu M. je neznan tat izmaknil iz večje Velike kavarne aktovko, katero je pustil lastnik na kolesu. V torbici je imel M. vzorčno kolekcijo mariborske občilnice, vredno nad 2000 Din, tako da trpi radi tatvine precejšno škodo. — Delavec R. Josip, zaposlen v tovarni čokolade Mirim je ukradel med prevozom na kolodvor več kilogramov čokolade iz zaboja. Prišli so mu na sled in zagovarjal se bo pred sodiščem.

□ Nova vrtna ograja. V Majstrovih ulici je dal hišni posestnik g. Plemelj podreti okrog vrta leseno ograjo ter jo namestiti z železno.

□ Sejmsko poročilo. Na svinjski sejmi dne 28. maja se je pripeljalo 225 svinj, 2 kozi. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari po Din 67.50—125; 7—9 tednov stari po Din 150—200; 3—4 mesece stari po 350—360; 5—7 mesecev stari po Din 400—450; 8—10 mesecev stari po Din 550—560; 1 leto stari po Din 1500—1700. Kilogram žive teže po 10.50 do 12.50; kilogram mrtve teže po Din 15—17. Prodalo se je 194 komadov. Kupčija živahna.

Ptuj

□ Tri nove zvoneve je dobila znana romarska cerkev na Ptujski gori ali Črni gori. Preteklo nedeljo jih je blagoslovil hočki dekan g. Sagoj. V stolpu so ubrano zapeli novi zvonomi.

□ Krajevni odbor Rdečega križa bo priredil dne 6. junija cvetlični dan in promenačni koncert. Ali bo paviljon za godbo v mestnem parku do tega časa že popravljen?

□ Občni zbor Narodno socialne strokovne zveze se je vršil o binkošti v Ptuj. Veliki lepaki so vabili na slavlje, ki je bilo združeno z razvitjem prapora ptujske podružnice. Pričakovali smo velikansko udeležbo, a če vržejo narodni socialisti bojno kopje proti kapitalizmu v koruzo, ne more biti večje udeležbe. Delavcev domačinov je bilo na prireditvi malo, večino delavstva so tvorili tudi delegatje. Ptujška podružnica je hotela, da bi bil prapor blagoslovil duhovnik, a od centralnega vodstva v Ljubljani je došel odgovor, da to ni potrebno, nakar so cerkveni blagoslov odpovedali. Na občnem zboru je bila sprejeta resolucija predsednika Nar. soc. strokovne zveze g. Juvana, s katero se je občni zbor NSSZ izrekel za združenje NSSZ in Unije »v svrhu stvoritve ene same organizacije narodno in socialno orientiranega delavstva pod imenom Narodne strokovne zveze.« To je bil tudi glavni namen binkoštnega ptujskega zborovanja, kateremu je skušala dati ptujska podružnica zunanje sijaje z novim praporom. V imenu občine je zborovalce pozdravil g. župan dr. M. Senčur. Hudobni jeziki pravijo, da je g. župan v Belgradu ali na morju, če je treba pozdraviti kako »klerikalno« prireditev. Za take pozdrave imamo gospoda podžupana.

□ Doslednost. Ker je sodelovalo pri cerkvenem koncertu v minoritski cerkvi Slovensko pevsko društvo, ki je »demokratska organizacija«, ker je bil na slavnostnem banketu tudi g. veliki župan Pirkmajer, za kar pa je Stefan Bizgec (glej »Jutro« od 15. V. 1926) prepozno izvedel, je sklenil, da bo daroval za nove orgle znatno vsoto.

Vabimo na I. kongres kršč.-socialne delavske mladine

12. in 13. junija t. l. v Celju.

Sobota, dne 12. junija:

Ob 3 popoldne v mali dvorani Narodnega doma zborovanje delegatov s sledečimi referati: Sedanje stanje Krekove mladine (Srečko Peterlin); Gospodarski in kulturni položaj delavstva v naši državi (poslanec Fr. Kremžar); Delavska prosveta in Krekova mladina (prof. Evgen Jare in Marjanca Rozmanova); Skrb za delavsko mladino (Avgust Cvikelj).

Nedelja, dne 13. junija:

Ob 8 zjutraj sv. maša v cerkvi svetega Danijela.

Ob 9 dopoldne manifestacijsko zborovanje v veliki dvorani Narodnega doma: Kaj smo in kaj hočemo (F. Terseglav); Delavstvo in naše razumnost (dr. Josip Puntar in akademik Mirko Jeršič); Naše delo v bodočnosti (dr. Andrej Gosar).

Ob 3 popoldne velika delavska veselica pri Jančiču na Babnem. Godba Zveze jugoslovanskih železničarjev. Bogat srečolov.

Hočemo, da zajememo v Krekovo mladino vso delavsko mladež! Hočemo, da se delavska mladina načelno, kulturno in socialno globoko izobrazi! Hočemo, da iz delavske mladine vzrastejo bodoči možje, pionirji krščanskega socializma! Hočemo boj z mamonom in brezverskim socializmom! Hočemo zmago živega Duha nad mrtvo tvarjo!

Načrt dobitkov efektne loterije

JUGOSLOVANSKE ORLOVSKE ZVEZE ZA
ZGRADBO »STADIONA«.

I. glavni dobiček: spalnica za 2 osebi iz orehovega lesa Din 25.000.

II. glavni dobiček: novo motorno kolo Din 20.000.

III. glavni dobiček: blago za nevestino opremo Din 15.000.

IV. dobiček: srebrni servis za 6 oseb Din 10.000.

V. dobiček: šivalni stroj Din 5.000.

VI. dobiček: moško kolo Din 3.500.

VII. dobiček: kuhinjska posoda Din 2.500.

VIII. dobiček: blago za moško obleko Din 1.500.

IX. dobiček: blago za žensko obleko dinarjev 1.200.

5 dobitkov: srebrna moška ura, lestenec, stenska ura, 2 kineški vazi, pisalno orodje po Din 1000.— je Din 5.000.

5 dobitkov: servis za kavo, vreča moke, zaboj sladkorja, jedilno orodje za 6 oseb, moški dežni plašč po Din 750.— je Din 3.750.

10 dobitkov: ženski dežni plašč, čajna garnitura, usnjata torbica, elektr. likalnik, 12 parov ženskih nogavic, 2 prešiti odelji, posteljna garnitura, 6 ramovnic, kuh. aluminijeva posoda, kovček po 500 Din je Din 5.000.

15 dobitkov: Jurčičevi zbrani spisi, ženski dežnik, palica s srebrnim ročajem, 12 robcev, nahrbtnik, 12 parov nogavic, budilka, stojalo za cvetlice, podoba z okvirjem, namizna svetilka, aktovka, listnica, doza za cigarete, ogle dalo po 250 Din je Din 3.750.

50 dobitkov po 100 Din je Din 5.000.

100 dobitkov po 50 Din je Din 5.000.

100 dobitkov po 25 Din je Din 2.500.

200 dobitkov po 20 Din je Din 4.000.

Uršnika

I. godbeni dan. V nedeljo, dne 23. t. m. je nastopila rano v jutro prvič naša vrhniška godba na pihala. Pri budnici je svirala koračnico, ki se je sicer skromno glasila, vendar moramo resnici na ljubo konstatirati, da je to za začetnike velik uspeh. Prodajale so se ta dan pristopnice in svrhu vzdrževanja instrumentov in učitelja.

Na sv. Goro pri Gorici hočejo poročiti naši župljani koncem letošnjega poletja ali začetkom jeseni, in sicer najbrže potem, ko se vrnejo naši Orli iz Rima. To romanje bi trajalo 2—3 dni in bi šli z Vrhniko do Ajdovščine z vozom, mlajši pa lahko peš, nato z železnico do Gorice, od tam pa na sveto Goro. Če se bo priglasilo večje število romarjev, bi se odpeljali iz Gorice preko Trsta proti domu. Na ta način bi bila dana romarjem prilika ogledati si tudi Trst in Jadransko morje. Čas za prijavo bomo pravočasno razglasili.

Prvoobhajanje na čast so vzporedili šolski otroci na binkoštno nedeljo dvakrat dve mišni igri pod vodstvom naših nadse poštvalnih gosposidnih učiteljev, katerim izrekamo za njihov nemali trud imenom slavljencev najtoplejša zahvalo. Prireditev je povsem uspešna: veseli smo bili naših malčkov, ki so se izkazali tudi v nastopni Premrlvi pesmi »Rože za Marijo« kot zelo dober pevski nastanek. Pozabiti ne smemo omeniti tudi obeh naših gospodov kaplanov, ki sta našo decu tako vzorno pripravila za prvo sv. obhajilo, za kar jima starši kličemo iz srca: Bog plačaji!

Orlovski in orliški naraščaj našega odseka ima v nedeljo popoldne izlet v Zaplano. Zbirališče ob 12 pred staro šolo. V slučaju slabega vremena se preloži izlet na poznejši čas. Prijatelji mladine vtujdno vabljeni.

OBLEKE
lastnega izdelka Vam nudi
najceneje
JOS. ROJINA — LJUBLJANA
ALEKSANDROVA CESTA 3

Šmarje pri Jelšah

Prireditev. Orliški krožek obhaja jutri v nedeljo praznik svoje zaščitnice device Orleanske. Zjutraj bo skupno sv. obhajilo, popoldne po večer- nica pa v Katoliškem domu igra Junjska deklica. Islet. Na Tinskem, pri podružnici Zibike, se obhaja druga nedelja po binkošti kot »gorska« nedelja. Takrat poroma tja mnogo ljudi. To priliko bo porabilo šmarsko orlovsko okrožje in bo naredilo 6. junija na Tinsko izlet. Člani in članice se bodo najprej z godbo na čelu udeležili procesije. Nato bo slovesna sv. maša in za tem zborovanje na prostem pred cerkvijo. Govorili bodo dr. Ogrizek iz Celja, kaplan Kovačič in bivši poslanec Meško. Za Zibiko, ki je nekoliko z organizacijami zaostala, bo na prireditvi malo v izpodbudo. — Popoldne bo pred večerinci okrožni javni nastop in orod- na telovadba. Sodelovala bo šmarska godba.

Tekme. Predzadnje nedeljo, 16. maja, so bile v Katoliškem domu okrožne orlovske tekme. Okoli 40 fantov iz vsega okraja se je zbralo in vzbuja- lo pozornost domačinov.

Sv. Rok. Šmarčani se šudijo, da je letos tako malo izletnikov k sv. Roku, krasni cerkvi nad Šmarjem. Dosedaj sta prišli komaj dve skupini. Krasen križev pot iz Šmarja na hrib sv. Roka in pa res umetniško izdelana cerkev sv. Roka bi pač smela biti nekoliko bolj priljubljena točka.

Odhod notarja dr. Šorlija. V kratkem odide iz Šmarja notar dr. Ivo Šorli. Naselil se bo v Mari- boru in tam otvoril pisarno. V Šmarju je gospod notar bil radi svojega odkritega in mirnega zna- čaja zelo simpatična osebnost.

Ljubljansko gledališče

Drama:

Začetek ob 20. uri zvečer.

Sobota, 29. maja: JAKOB RUDA Red A.

Nedelja, 30. maja: Zaprto.

Ponedeljek, 31. maja: JOHN GABRIEL BORK- MAN Red D.

Opera:

Začetek ob pol 20 uri zvečer.

Sobota, 29. maja: VEČNI MORNAR Red F.

Nedelja, 30. maja ob 15. uri pop.: GROFICA MARI- CA Izven. Ljudska predstava po znižanih ce- nah.

Ponedeljek, 31. maja: Zaprto.

V nedeljo dne 30. t. m. se poje v operi mesto večeraj naznanjenega »Netopirja« »Grofica Marica« in sicer kot ljudska predstava pri znižanih cenah.

Pri današnji vzporeditvi Wagnerjeve opere »Večni mornar« za red F poje vloga Sente ga. Ca- leta, Dalanda g. Betetto, Večnega mornarja g. Ho- lodkov in Erika g. Orlov. Predstava se vrši za red F in opozarjamo na njo naše občinstvo.

Mariborsko gledališče

Sobota, 29. maja ob 20: MARIJA STUART. Ab. A.

(Kuponi.) Zadnjič v sezoni.

Nedelja, 30. maja ob 20. uri: SATAN V ZENSKI.

Ab. C. (Kuponi.)

Ponedeljek, 31. maja: Zaprto.

Torek, 1. junija ob 20. uri: TOSCA. Ab. B. Gosto- vanje Mitrovičevih in g. R. Bukšeka. Zadnjič v sezoni.

Gostovanje g. Pfeiferja v »Mariji Stuart«. Pri jutrišnji t. j. zadnji predstavi »Mariji Stuart« bo gostoval v vlogi »Burleigha« režiser celjskega gledališča g. Pfeifer, ki je v tej vlogi zelo uspešno nastopil in priliki celjske vzporeditve imenovane tragedije.

Serihejeva veseloigra »Kozarec vodec« v mari- borski drami. Začetkom prihodnjega tedna vzpori mariborska drama v režiji g. R. Železnika zanimi- vo in zabavno klasično veseloigro »Kozarec vodec«, ki je imela na vseh odrih zelo lepe uspehe. V glavnih vlogah nastopata ga. Bukšekova in g. Urvalek, dalje ga. Savinova, gđ. Starčeva in gg. Tomašič in Pirnat.

Orel

Orlovski odsek pri Sv. Heleni (želez. postaja Laze) vtujdno vabi vse okolice na letno javno prireditev, ki bo v nedeljo dne 30. t. m. ob pol 4 pop. na vrtu g. Zupančiča v Kamnici. Telovadni spored vsebuje 10 točk, med katerimi je posebej omeniti originalne lasne sestave za člane in mlade- ce. Sodeluje godba iz D. M. Polje. Zveza z vlakci je zelo ugodna. Ob 7 zvečer bo na prireditvi objav- ljen izid izrebranih glavnih dobitkov loterije za Orlovski Stadion.

Sport

SK ILIRIJA : SK RAPID.

Boj za nogometno prvenstvo Slovenije. V nedeljo dne 30. maja nastopi v Ljubljani prvič mariborskega okrožja proti prvaku Ljub- ljane in zmagovalcu v semifinalu SK Iliriji v boju za nogometno prvenstvo Slovenije.

Brezdvomno bosta oba tekme napela vse sile, da tekmo zmagovito izvojata. V tem oziru se sicer predvideva kot zmagovalce SK Ilirija vendar je tudi Rapid nevaren protivnik, kar je že večkrat dokazal. Dika Rapidovega moštva je ambicija in velika požrtvovalnost, ki preveča vse igralce. Obe moštvi bosta nastopili v svojih najmočnej- ših postavah, saj se gre tu za dosego prvenstva, a če bo tudi sodnik na svojem mestu, tedaj se naši sportni publiki obeta ne samo oster, temveč tudi zanimiv boj.

Tekma se odigra na igrišču SK Ilirije ter prične ob 17. uri.

V nedeljo dopoldne ob 10.30 se odigra na igrišču SK Ilirije tudi zaostala prvenstvena tekma med SK Ilirijo rez. : SK Jadran rez.

JUNIORSKE POKALNE TEKME.

Nogometna sekcija ASK Primorje naproša klube, kateri se mislijo udeležiti teh tekem, da to prijavi čimprej, da se zamore tekme po možnosti odigrati že tekom junija. Klubi naj se ravnoja v smislu izdanih propozicij (predložitev imen igral- cev). Prijave naj se naslovijo na: Zvonko Buljevič, štud. jur., Akademski kolegij, Kolodvorska ulica.

30. MAJ — INTERESANTNI SPORTNI DAN ZA MARIBOR.

Motoklub Maribor je že danes v stanu sporo- čiti razne poednosti dirke, ki se vrši dne 30. maja. Da se zanimanje za dirko ni samo omejilo na na- šo državo, temveč da se zanjo zanima tudi vse in- zemstvo, nam kaže prijava vozačev iz Nemčije, Av- strije in Italije. Avtomobilklub pošlje posebno de- putacijo z avtomobili in motornimi kolesi na obisk, tudi nekaj soudeležencev, ki se imenujejo šile ob pričetu dirke: to se zamore smatrati kot sigurne dokaz velikega pomena te dirke. Pozabiti se ne sme tudi soudeležba od strani naših državnih klub- ov, kateri so svoj prihod že prijavili.

V naslednjem podamo izveščaj iz liste star- terjev, iz katere se more razvideti, da se udeležilo konkurenčni prvovrstni vozači.

V boj se poda tudi samoočebni umevno večja množina vozačev, katerih imena pa še niso znana, katerih prihod pa je od klubov prijavljen. Zado- stuje pa izveščaj spodnjih imen, ki je zadosten do- kaz za pomembnost dirke: DKW motorno kolo vo- zač Geise, Pforzheim (Deutschland), BSA vozač Kopač, Ljubljana, BSA vozač Babič (Motoklub Ma- ribor), Henderson Super vozač Wiener Meister- fahrer, Vew Imperial vozač Ziserl, Graz, Monet Goyon vozač Zalokar, Ljubljana, Zenith vozač Ku- nej, Zagreb, Zenith vozač Strban, Zagreb, Moto- guzzi vozač Hraščan, Zagreb, Sunbeam vozač Popo Raumann K. M., Rudge vozač Sonenschein K. M. M. Puch vozač Divjak K. M. M.

Da se posetnikom motorne dirke brzi dohod na dirkališče na Tezno omogoči, se je uredil auto- bus-promet od 18. ure na Glavnem trgu; tudi smo zaprosili železniške upravo za uvedbo posebnega vlaka na Tezno, ki bo po vsej priliki ob pol 14. uri odšel na Tezno.

Vstopnina je minimalna, po 15 Din za osebo. Dijaki z legitimacijo in vojnaki do narednika pla- čajo 10 Din, avtomobili in vozovi z 1 slugom pla- čajo stojnino 30 Din. Člani Motokluba Maribor, ki pokažejo klubovo legitimacijo, imajo prost dohod. S tem je omogočeno vsakemu prisostvovati tej ne- navadno interesantni dirki, ne da bi mnogo izdal.

Za okrepila med dirko se je istotako vse po- trebno preskrbelo. 30. maja predpoldne se vrši ob pol 11. uri od Trga Svobode kot motorni vozači in kot izhodišča propagandna vožnja skozi mesto. Udeležilo se je vsi motorni vozači in tudi avtomo- bilisti, kateri so med tem za obisk dirke prispeli.

SPORTNIKI PRI COOLIDGEU.

Zedinjene države Severne Amerike so danes poleg Velike Britanije ter njenih kolonij in domi- nionov najmočnejša in najbogatejša državna tvorba sveta. Ljudi je tam okoli 120 milijonov, avtomo- bilov nad 20 milijonov, industrijska produkcija se dvigne povprečno nad 50 odstotkov svetovne itd. Predsednik te države je Coolidge. Pa je prišel v Ameriko nemški plavac Rademacher in Coolidge ga je sprejel. In je prišlo tja dunajsko nogometno moštvo Hakoah in Coolidge je voditelja dr. Kör- nerja sprejel. Körner pripoveduje:

10. aprila smo se peljali v Washington. Dobili smo sobe v hotelu Congress Hall, čakali so nas častniki, okoli 50. Zvedeli so, da je predsednik prvi izrazil željo, da me sprejme in sem jim bil zato nekakšna senzacija. Pripravljeni smo bili na častnike in smo jim dali kar na papirju običajna vprašanja in običajne odgovore; pa ni bilo treba ne njim vpraševati in ne nam odgovarjati. — Jako pametno! — Poslanik Prochnik nas je peljal v Belo hišo, kjer nas je sprejela nova vrsta častnikov in fotografov. Predsednikov tajnik nas je pozdravil in me je takoj peljal h Coolidgeu. Čeprav me no- bena stvar ne spravi iz ravnotežja, moram odkrito- srčno priznati, da sem bil malo v zadregi. A brž sem bil spet miren, ko mi je dal Coolidge roko in me je prijazno vprašal: »How do you do?« (Kako se imate?) Naš poslanik se je najprej zahvalil za častno povabilo, nakar se je Coolidge dodobra dal poučiti o sportnih razmerah v Avstriji. Govoril nam je potem, kako se on sam sportno udeležuje in kako visoko ceni telesni sport. Želel nam je na našem nadaljnjem gostovanju obilo sreče in mi je pri slovesu naročil, naj igravce v njegovem imenu pozdravim. Poslanik mi je dejal, da ni zlepa videl predsednika tako zgovornega, tudi pri takih diplo- matskih sprejemih ne, kjer ni nobene rezervira- nosti.

Vidimo, kako visoko cenijo v Ameriki sport in kako tam potom sporta lahko najlažje napravimo propagando za svojo domovino.

Glavni odbor za izsuše- vanje ljubljanskega barja

Poročilo za leto 1925.

(Nadaljevanje in konec.)

Tajniški posli pri Glavnem odboru so se po- množili v zadnjih desetih letih, t. j. od leta 1916. več kot dvanajstkrat. Glavni odbor je imel tekem leta 1925. 4 seje. Tajništvo je vodilo administrativ- ne posle pri gradnji jezui pri Kozarjih ter se ak- tivno udeleževalo vseh vodopravnih obravnav na ljubljanskem barju. — Gmojno stanje Glavnega odbora je razvidno iz bilance in obračuna. Iz njih izhaja, da je bil Glavni odbor koncem leta 1925. za Din 145.649.54 aktiven. Celokupni promet pa je znašal Din 1.596.832.09. Državne podpore je prejel Glavni odbor Din 33.333.33. Neupravičeno je dose- danje računanje doprinosov, ki se vrši na podlagi čistega donosa, mesto po površini. Da se to za bo- doče spremeni, izkazuje Glavni odbor skladni ka- taster za celo konkretno ozemlje ljubljanskega barja.

Leto 1925. je bilo zelo mokro. Prevladovalo je deževno vreme, kar je zelo oviralo osuševalna dela. Vkljub temu se je izvršil načrtan program z do- brim uspehom in v zadovoljstvo interesentov. — Glavnih odvodnikov je še čisto v tem letu 37 v skupni dolžini 64.815 m, t. j. nad 64 km. Skupni stroški za ta dela znašajo Din 280.733.72.

Tudi delovanje pododborov je bilo zelo inten- zivno. Zaradi nujnosti izvršitve so se nekateri jarki čistili na račun prihodnjega leta, katere stro- ške so založili interesenti sami. Dolžina teh osu- ševalnih jarkov meri 76.150 m, t. j. nad 76 km. Stroški pa znašajo Din 235.062.95. Izvršena dela pododborov so povprečno zelo dobra, da so se pa pokazali nedostaki pri nekaterih pododborih, je krivo predvsem prenizko izliciranje prevzetega dela, neizvedbanost delavcev in premala strogost dotičnih odbornikov. Tudi se ni upoštevala zadost- na globlina in širina jarkov, dasi se je od strani tehničnega vodstva na to večno opozarjalo. Leseni mostovi, kateri so skoraj vsi skrajno zanikrni, tako- rekoč skupaj zmetani, in cementne cevi delajo osu- ševanju še vedno veliko oviro, kakor tudi drevje tik ob jarkih. V tem oziru so bile obične že opo- zorenje, da vplivajo na interese, da te nedostat- ke odpravijo, ali dosedaj se je pokazalo malo uspe- ha. Potreba bo ponovno zavzeti energično stališče v tem pogledu, kajti kaj koristi še tako lepo izpe- ljani jarek, ako nam uspeh pokvari en sam zani- krni most!

Vodna služba na ljubljanskem barju se je le- tošnje leto zelo spopolnila. Postavili so se na ozem- lju barja trije limnigrafi in sicer na Ljubljanski pri Lipi in Kominu ter na Išču pri barjanski šoli. Lim- nigraf na Vel. Ljubljani pri Mirkah se je opustil in nanovo aktiviral na skupni Ljubljani pri mo- stu na Vrhniku. Za ugotovitev visokih voda v spod- njem toku se je aktiviral limnigraf na skupni Ljubljani pri Mostah kot zelo važna postaja. Da- lje so se aktivirale še sledeče vodomerske postaje: Na Tunjici pri Sapu, na Zornici pri Drenovem gri- ču, na Kušljanovem odvodniku v Notr. Goricah, na potoku Borovniču pri Borovnici, na potoku Škol- ljiču pri Babni gorici, na potoku Zelimljici pri Podrebru, na Iški pri Tomiljuhi, na Malem grabnu pri Kozarjih, v celem torej devet vodomerskih po- staj. Vodna služba se bo spopolnila s telefonsko napeljavo v svrhu hitrejšega obveščanja o stanju vode, da se more pravilno in pravočasno manipu- lirati z zatvornico na Grubarjevem prekopu.

Veliko oviro za temeljito osušitev ozemlja se- verno železnice Borovnica-Vrhnika povzročalo že-

Zahtevalte le pristna Gillette-rezila!

Zopet se dobé povsod!

Odslej morete dobiti izvirna Gil- lette rezila zopet v vseh boljših trgo- vinah.

Pristno Gillette-rezilo

ima najboljšo ostrino; najfinejšo ostrino, ki se sploh more napraviti iz jekla.

Mirno, prijetno britje je zopet omo- gočeno. Te udobnosti Vam ni treba več pogrešati, odkar imamo ustanov- ljeno svoje dunajsko zastopstvo.

Zahtevajte še danes izviren zavoj pristnih Gillette-rezil.

Gillette Safety Razor Co.

Boston, U. S. A.

Gillette Safety Razor

G. m. b. H.

Wien I. Mayseckgasse 2

Brezol. naslov Gilletterazor

Pazite

na varstveno

znamko!

Edini dobavitelji za:

Jugoslavijo, Avstrijo, Ogrsko, Češko-Slovaško, Poljsko, Rumunijo, Bolgarijo, Turčijo in Grško.

ležniški propusti na tej progi. Vsi propusti imajo previsoko dno, deloma so nezadostno profilirani, dno se radi nezadostnega fundiranja in slabe kon- strukcije opornikov sploh ne da ponizati. Nekateri propusti so pa tako slabi, da bi se morali že iz varstvenih ozirov nadomestiti z novimi. Tehnično vodstvo je izniveleralo vse propuste in odvodnike ter izdelalo načrte, katere je predložil Glavni odbor Ravnavatelju državnih železnic s prošnjo za odstranitev teh nedostatkov. Vršil se je na to z za- stopniki državnih železnic komisijonelni ogled, na katerem se je upravičeno zahtev Glavnega odbora v polni meri ugotovila, vendar pa do danes vkljub ponovni intervenciji še ni nobene tozadev- ne rešitve.

Iste razmere so tudi na državni cesti Ljub- ljana—Vrhnika. Dva propusta je ponizal že Glavni odbor na svoje stroške, za ostale bo pa morala skre- beti Gradbena direkcija, da jih osuševalnim razme- ram primerno preuredi.

Važen korak na polju detaljnega osuševanja je storil Glavni odbor s tem, da je pričel z osu- ševalnimi deli potom drenaž. Za ta dela se uporablja državna podpora in sicer na ta način, da se dajo in- teresentom drenažne cevi brezplačno na razpolago, ostale stroške nosijo interesenti sami. Tehnično vodstvo je izdelalo za drenažne naprave 5 načrtov. Žal se delo ni moglo izvršiti radi trajno slabega vremena in ker drenažnih sredstev ni bilo na raz- polago, dasi so bile vse predpriprave gotove. Izvr- šila se je lani samo ena drenažna naprava na po- sestvu Valentina Novaka v Notranjih goricah po si- stemu Butz, katere se je izvršeno obnesla. Priporo- ča se interesentom, da si jo ogledajo predvsem ti- sti, ki imajo zamoevirljena zemljišča na mehkih barskih tleh. Ostale projektirane drenaže so se iz- vršile letos v zgodnji pomlad in se je obdržal tu- di drenažni kurz za izveščanje predelavcev.

Stanje osuševalnih del na ljubljanskem barju je, upoštevaje skromne kredite, ki so na razpolago, dosti zadovoljivo. Večji uspehi pa se bodo dosegli le tedaj, ko bomo imeli dovolj denarnih sredstev na razpolago, kar je pa le mogoče z najetjem dol- goročnega posojila, za katerega se bo Glavni odbor za obdelovanje barja končno moral odločiti.

Darovi

Podpornemu društvu slepih so darovali: G. Josip Guzelj škofja Loka, 100 Din; g. Jože Kurent, poštni upravnik v p. z ženo v počaščenje spomina umrle gospe Barbare Jereb, posestnice na Gmaj- nici pri Komendi, 100 Din; Kredilni zavod za tr- govino in industrijo, Ljubljana (nadzorstveni svet) v počaščenje pokojnega V. Bračiča, ravnatelja Juž. železnice v p., mesto venca, 300 Din. Vsem plemen- itim darovalcem izreka najprisišnejšo zahvalo. — Odbor.

Razne nesreče.

Sao Paolo, 28. maja. (Izv.) V tukajšnji tovarni za smodnik in skladišču za municijo je nastala eksplozija, pri kateri sta izgubila življenje dva častnika in 20 vojakov.

Pariz, 28. maja. (Izv.) V berlinskem skladišču avtomobilne trdnice Renault je nastal velik požar. Zgorela je vsa zaloga pnev- matike.

Falun, 28. maja. (Izv.) V dinamiški to- varni je nastala včeraj eksplozija pri kateri je bilo ubitih 6 oseb, ranjenih je pa 12. Vzrok eksplozije ni znan.

Svoji k svojim!

Maribor, 28. maja.

Svoji k svojim je staro geslo samopomoči, ki smo ga velikokrat tudi Slovenci pred vojno v Mariboru ponavljali. Da smo to geslo izpolnjevali, so nas vodili pred vsem narodnostni oziri, da se opomore domača obrt in trgovina ter industrija. Prav vzorno smo se včasih v tem oziru držali.

Zadnji čas po vojni je bilo posebno iz krogov slovenskih obrtnikov in podjetnikov ponovno slišati, da se je to geslo vrglo med staro šaro. Ponavljale so se pritožbe, da niti država niti občina niti posamezniki ne upoštevajo več nekdanje prakse: Svoji k svojim!

Ko smo si ogledovali razna dela po mestu, smo opazili izredno število nemških podjetij, ki imajo dela pri zasebnikih, pri občinah in državi, dočim istočasno počivajo slovenska podjetja. Ker je gotovo važno poznati vzrok tega dejstva, smo se na merodajnih mestih informirali in dognali sledeče:

Nemški privatniki uporabljajo za vsa svoja dela le nemške podjetnike. Držijo se gesla: svoji k svojim in nihče jim ne more reči, da morda nimajo prav. Nasprotno. Ta njihova doslednost imponira. Tudi slovenski privatniki, ki morda vzamejo nemškega podjetnika, so v tem oziru samonasebi popolnoma svobodni.

Drugeče pa je z oddajo del recimo pri občinah ali državi. To se namreč vsesplošno pričakuje, da se bo bolj kot kje uveljavljalo geslo svoji k svojim. Je bila taka navada pred vojsko v našem mestu in v vseh tako eksponiranih krajih pri obeh narodnostih. Ker je zadnji čas tudi mestna občina oddala nekaj del neslovenskim podjetjem in vlada na magistratu Narodni blok, se večkrat ponavljajo očitki, da se pozabija na staro prakso.

Narodni blok na magistratu je o tem vprašanju večkrat razpravljal. Končno je kot umen gospodar sklenil, da se bo oziral pri oddaji del vedno le na najnižje ponudnike. Tega svojega sklepa se je dosledno držal, če tudi je bila razlika v ponudbah minimalna. Z gospodarskega stališča je to načelo pravilno. V kolikor je pa tu prizadeto geslo: svoji k svojim, je pa seveda drugo vprašanje. V tem ravnanju mestne občine je nekaj migljaj slovenskim podjetnikom, ki pa še ni bil izrečen, pa je vendar bilo že zdavna potrebno povedati ga.

Dandanes je namreč v splošni navadi ali razvadi, da se brezobzirno vse hladno računa, kaj je bolje. Tako računajo tudi mariborski davkoplačevalci in bodo in so do zdaj tudi redno zahtevali, naj občinski svet v tem oziru tudi tako postopa. Dejstvo je, da je tako razpoloženje splošno, in s tem dejstvom morajo slovenske tvrdke hodeč nočes računati.

Prva odpora pritožbam slovenskih tvrdk je gotovo ta, da se potrudijo do skrajne konkurenčnosti in da se pokažejo res solidne. V splošnem se je to že do zdaj zgodilo, naj se še izvede do skrajne možnosti, pa bodo stale slovenske tvrdke stalno v isti vrsti z nemškimi podjetniki.

Kakor hitro je to doseženo, potem lahko javno poudarimo geslo: svoji k svojim in vsa slovenska javnost bo stala z njimi. In tudi Nemci v takem slučaju ne bodo mogli kaj očitati, kakor se tudi njim ne očita njihova doslednost.

Ko poudarjamo to pravilno prakso vsakdanjega življenja, nikakor ne izzivamo na gospodarski boj, katerega Slovenci itak ne znamo tako dosledno izvajati kakor Nemci. Nasprotno smo tega mnenja, da naj bi se našla primerna meja medsebojne gospodarske vzajemnosti, ki izzvani v onem človekoljubnem pregovoru: zase in za druge ali nemški: leben und leben lassen. Kadarkoli se na tako načelo pozablja, se pojavi klic: svoji k svojim, kar se je zdaj tudi pri nas godilo. In ta klic se bo ponavljalo toliko časa, dokler se znova ne upostavijo mirni gospodarski odnošaji.

„Oh, zakaj sem šel pričati!“

Včeraj se je pripetil v sodni dvorani justične palače v Ljubljani slučaj, ki se redko pripeti in ga v tej dvorani bržkone še ne pomnijo. Med obravnavo je bil namreč nekdo poklican za pričo. Mož je odločno odgovarjal na vprašanja, katera so mu stavili kot priči. Med zaslišanjem pa so sodniki moža spoznali kot starega znanca in ugotovili, da je svojih zadev z justico ni popolnoma spravil v red. Bil je namreč svojetasno sam obsojen radi goljufije na šest tednov težke ječe. Ugotovili so pa, da je mož takrat prošil za odlog kazni, in ga tudi dosegel. Do sem bi bilo še vse v redu, ko bi bil mož po odlogu kazni tudi nastopil in jo odsedel. Toda on jo je pred nastopom kazni odkuril in morda bi bili že pozabili nanj, da ga ni nearečen slučaj privedel v to usodno dvorano. Ko je mož opravil svojo državljansko dolžnost kot priča, so takoj pozvali jetniškega paznika, ki ga je odpeljal na letovišče v sodniške zapore, da odsluži tudi on svojo že pozabljeno kazen. In niš mu ni pomagalo vse tarnanje — za šest tednov so se železna vrata zaprla za njim.

Zopet vpadi komitov.

To spomlad se je bolgarsko hajduštvo v Južni Srbiji, kakor je videti, močno počivilo. V vas Rusinovo pri Štipu je, kakor poročajo, vdrla bolgarska komitska četa ter ubila poveljnika orožniške postaje in enega orožnika.

Dne 6. junija bo v Cerknici celodnevna prireditev Vrhniškega orlovskega okrožja.

Fr. Kr.:

Maribor in okoliške občine.

III.

V prvih dveh razmotrivanjih (Slovenec št. 77. in 84. t. l.) sem na podlagi proračunov Maribora in okoliških občin pokazal na neutemeljenost trditve, da bi občinarji okoliških občin po združitvi z Mariborom imeli dosti večje dajatve, kakor jih imajo sedaj. — Opozoriti hočem tu na drugo dejstvo. Okoliške občine so se razvijale sorazmerno z Mariborom, kar je spet donesek k dokazu, da živijo od Maribora, njegovih naprav in ustanov. Pokazati pa hočem tudi, v katerih smereh se je Maribor najbolj razvil, pokazati toraj na tiste dele, okoliških občin, ki so imeli od Maribora največ.

Sežem tu nazaj, kako je bilo v Mariboru in okoliških občinah okoli l. 1820., toraj pred 125 leti. »Schmutz, Hist. topografisches Lexikon in Steyermark« nam za tisti čas podaja sledečo sliko: v Mariboru 2822 prebivalcev, 233 hiš, 470 družin; v Krčevini (še samo davčna občina marib. gosposke); v Lajtersbergu še samo davčna občina marib. gosposke); v Pobrežju 338 prebivalcev, 53 hiš, 76 družin; na Tezmem (ni omenjeno); v Radvanju 361 prebivalcev, 72 hiš, 84 družin; v Studencih 257 prebivalcev, 46 hiš, 58 družin. — Nadalje povzamem iz istega vira, da je v Mariboru 7 jehov 1066 kl² površine; v Krčevini 295 jehov 225 kl² površine, 29 jehov 806 kl² njiv, 86 jehov 409 kl² travnikov; v Lajtersbergu 403 jehov 402 kl² površine, 108 jehov 1849 kl² njiv, 184 jehov 508 kl² travnikov; v Pobrežju 841 jehov 1597 kl² površine, 340 jehov 237 kl² njiv, 55 jehov 995 kl² travnikov; na Tezmem (ni omenjeno); v Radvanju 570 jehov 284 kl² površine, 109 jehov 1226 kl² njiv, 76 jehov 168 kl² travnikov; v Studencih 895 jehov 721 kl² površine, 225 jehov 1346 kl² njiv, 9 jehov 516 kl² travnikov. V Mariboru (ni glede vrtov, pašnikov in vinogradov nič omenjeno); v Krčevini 3 jehi 307 kl² vrtov, 32 jehov 1338 kl² pašnikov, 150 jehov 661 kl² vinogradov; v Lajtersbergu 866 kl² vrtov, 88 jehov 1014 kl² pašnikov, 37 jehov 1512 kl² vinogradov; v Pobrežju — vrtov, 267 jehov 1157 kl² pašnikov, — vinogradov, na Tezmem (ni omenjeno); v Radvanju 19 jehov 1233 kl² vrtov, 35 jehov 920 kl² pašnikov, — vinogradov; v Studencih 839 kl² vrtov, 25 jehov 1000 kl² pašnikov, — vinogradov. Gozdov pa je v Krčevini 52 jehov 9 kl², v Lajtersbergu 32 jehov 155 kl², v Pobrežju 178 jehov 808 kl², na Tezmem —, v Radvanju 326 jehov 1234 kl², v Studencih 89 jehov 554 kl².

Gornje številke in gornji podatki nam povejo predvsem da občina Tezno takrat še ni obstajala kot kaka samostojna enotica. Ime Tezno je le označba kraja ki je spadal takrat pod oblast mariborskega magistrata. Tam so bile mariborske njive in spis na mariborskem magistratu o razdelitvi teh njiv (1816—1840) govori le o kmetih in podložnikih na Tezmem, jih pa ne opredeljuje nobeni občini.

O Krčevini pravi »Schmutz« da je le davčna občina mariborske grajske gosposke kjer je imela ta gotovo svoja posestva, vinograde, travnike in pašnike. Vrtov, ki kažejo potrebo meščana, je bilo v Krčevini le malo.

Lajtersberg je bil ravnotako ko Krčevina le davčna občina mariborske grajske gosposke. Posesniki, ki pa jih je bilo, če malo premislimo razmere po gornji razpredelbi, le malo so bili služni mariborski stolni župniki in drugim (pesniški gosposki). Posesniki so bili gotovo največ ob glavni državni cesti in v dolinah desno in levo nje. Bili so poljedelci in živinorejci, kar dokazuje precejšen obseg njiv in travnikov. Razmeroma le malo je bilo v Lajtersbergu takrat vinogradov, čeravno so bili kraji zelo pripravi, in malo je moglo biti »viničarjev«. Zato pa prebivalstvo ni moglo biti ravno številno.

Občina Pobrežje je bila po površini takrat najobsebnjša izmed okoliških občin. Prebivalci so bili izraziti kmetovalci saj so nad dve tretjini površine pokrivala njive, pašniki in travniki, ostalo so bili gozdovi. Služni pa so bili ti kmetovalci vetrinski gosposki v Mariboru mariborskimi minoritami in mestni stolni župniki, pa tudi drugim (Radvanski, bistriški gosposki). Število družin 76 v 53 hišah nas ne sme motiti in ne smemo se raditega reči, da so v občini stanovali tudi drugi, razen onih, ki so živeli od poljskega dela. Saj še dandanes po nekod tudi pri nas živita vsaj dve družini v eni hiši, takrat pa je to dvojno, trojno gospodarstvo bilo med kmeti bolj razvito.

Za občino Radvanje upoštevam tu samo podatke za Gornje Radvanje. Tudi ti podatki nam kažejo da je bilo Radvanje izrazito kmečka občina s posestvi v ravnini in z gozdovi na obronkih Pohorja. Površina vrtov gre tu gotovo samo na račun radvanske gosposke. Služni so bili Radvančani mariborski grajski gosposki, mariborskimi minoritami betnavski gosposki in župniki Limbus.

Tudi občina Studenci je bila okoli l. 1820 še izrazito kmečka. Saj pa je bilo v njej tri četrtine površine njiv, travnikov in pašnikov ter več ko petina gozdov. Tudi število prebivalcev, družin in hiš, nam dokazuje isto. Služni so bili Studenčani takrat tudi minoritami v Mariboru.

Maribor sam je imel takrat samostojni magistrat s sodno oblastjo v mestu in okolišču (zadnjič je bil ta okolišč menda ugotovljen l. 1617: »Grenzberainungsprotokoll« pri magistratu). Podložnike je imel v mestu in v Kamnici. Mesto je obdajal zid skozl katerega so vodila 8 vrat. Pred vrati so bile mitnice. Skozl mesto je peljala glavna trgovska cesta v Trst in pot v Dravsko dolino. Po Dravi so flosarji prevažali les, tugovali tudi drugo blago v Maribor. Posebno za promet med Koroško in vzhodom je bila vodna pot po Dravi do glavne trgovske ceste važna. Maribor je bil postaja s pristaniščem.

Take so bile toraj razmere pri nas pred 125 leti. Maribor se lahko razvija še med ožidjem, ob ožidju pa so že takrat bile naselbine, vendar bolj kmečke. V bližnji okolišč Maribora se nahajajo izrazito kmečke občine.

Toda kmalu se ta slika bistveno spremeni. Mestno obzidje mariborsko postane nepotrebno, začne ga podirati (l. 1827, se proda na pr. na javni dražbi kamolinjiv stolp v sedanji Simon Gregoričevi ul.), odpravijo se mitnice, meščani kupujejo posestva v predmestjih, zidajo tam hiše. Promet skozl mesto je vedno večji, trgovina in obrt se močno razvijata meščani si opomorejo. Leta 1846 se odpravi južna železnica, v graškem predmestju se postavi sedanji kolodvor; l. 1847. se dogotovi železniški most. Po občinskem zakonu od l. 1849 se l. 1851 predmestja priključijo mestu. Maribor šteje l. 1851 že 4168 prebivalcev. L. 1857 je naraslo to število že na 7572. Pet let pozneje, l. 1863 se odpravi koroška proga južne železnice in delavnice s postajo v magdalenskem predmestju. Leta 1867 šteje mesto 12.670 prebivalcev (številki iz l. 1857 in 1867 iz poročila takratnega župana Tappeinerja), v mestu in predmestjih se potem, ko dobi mesto l. 1863. lasten statut, razvijata se obrt in trgovina, tema v pomoč se je že l. 1862 ustanovila mestna hranilnica. Razvoj mesta — se maha že začne vplivati na okoliške občine. Tako

nam podaja Janisch v »Topogr. statistisches Lexikon v. Steyrmärk (1878-1885)« sledečo sliko Maribora in okoliških občin (številke so gotovo posnete po prvem rednem ljudskem štetju l. 1869 979.225 ha površine; Krčevina 616 prebivalcev, 94 do 1871): Maribor 12.828 prebivalcev, 661 hiš, 184. — ha površine; Lajtersberg 1717 prebivalcev, 834 hiš 1137.350 ha površine; Pobrežje 575 prebivalcev, 89 hiš, 518.650 ha površine; Tezno ni navedeno; Radvanje 834 prebivalcev, 108 hiš, 1165.525 ha površine; Studenci 1061 prebivalcev, 78 hiš, 235.750 ha površine.

Ako primerjamo te številke prebivalstva in hiš z onimi iz l. 1820 vidimo, da je prirastek na prebivalstvu v 50 letih v Mariboru petkrat, v Pobrežju enkrat, v Radvanju dvainpolkrat, v Studencih štirinkrat.

Število hiš se je pomnožilo v Mariboru za trikrat (predmestja), v Pobrežju za eninpolkrat, v Radvanju eninpolkrat, v Studencih za tričetrtkrat. — Dočim se mora kakor sem omenil že gori, domnevati, da sta bila Krčevina in Lajtersberg l. 1820 razmeram zelo redko obljudena, vidimo tu, da sta l. 1870 že precej gosto naseljena. Gotovo so prebivalci v obeh po veliki večini še kmetovalci ki oskrbujejo Mariborčanom živilski trg.

Ce vzamemo za povprečno število prebivalcev v kmetijski hiši 5, pa vidimo, da je v Krčevini že preveč prebivalcev, da bi bila ta izrazito kmečka občina. Saj pa je tudi gotovo, da so se okoli l. 1870 naselili v Krčevini, ki meji razmeroma zelo široko na Maribor, tudi že nekmetovalci: železniški uradniki in drugi uslužbenci, posebno v današnjem Petrovem selu in Pod Piramido. — Občina Tezno še tudi l. 1870 ni omenjena kot samostojna enotica.

Občina Pobrežje se je začela razvijati. Po svoji obsebnosti in po številu hiš in prebivalcev je še sicer kmečka občina, ki pa sprejema vedno več od Maribora na živilskem trgu in po zaslužku.

Po širnem svetu

LONDONSKA MEGLA.

Že nad tristo let poskušajo razni veččaki in neveščaki, kako priti v okom nadležni londonski megli. Slavnj Dickens je videl sicer mnogo poezije v njej, saj so najlepši odlomki v njegovih spisih, kjer do najmanjše podrobnosti opisuje to meglo, kar bomo tudi Slovenci letos brali v Mohorjevih knjigah, ko bo izšel lep roman »Božična pesem v prozi«.

Toda preračunano imajo, da tak meglen dan stane Londončane okoli 200.000 funtov ali nad 50 milijonov dinarjev dnevno, kar je vsekakor tudi za bogate Angleže visoka vsota. Železnice imajo tisoče funtov izgube, odjemalci plina plačajo na megleni dan do 20.000 funtov več kot navadno. Pocestni kramarji zgube okoli 5000 funtov. Izvoščki in avtotaksi pa še mnogo več. Samo londonska motoromnibus družba, katera ima nad 4000 voz v prometu, izgubi več desetisočev na dan.

Zato pa bi se te nadloge radi znebili, toda do danes brez kakega uspeha. Vse mogoče so že poskusili. Neki Italijan Demetrio Moggiora jo je pred 20 leti streljal. Napravil je dvajset metrov dolge cevi ter spuščal iz njih acetilenski plin. Dasi je bilo potrošenega za ta izum precej denarja, vendar je bilo vse zastoj, megla je ostala. Neki Anglež Lodge je predložil načrt, da bi postavil vrsto zelo visokih drog, raz katere bi razpošiljal električne strele na vse strani. Tudi to se ni zdelo praktično in niti poskusili niso tega nasveta.

Neki član francoske trgovske zbornice je leta 1904 Londončanom svetoval, naj postavijo velikanske ventilatorje, katere bo gonila para ali elektrika. Ker bi bila naprava stala mnogo denarja in je bil tudi uspeh dvomljiv, tudi tega niso izvršili.

Najbolj čuden načrt je predložil neki inženir, namreč, da bi na raznih krajih napravili ogromne cevi, katere bi stale navpično in skozl katere bi sesalke meglo vsrkavale. Tudi ta načrt se ni uresničil.

Neki Henderson pa je skušal meglo razgnati s tem, da je streljal z bombami. Pa razen nekoliko prestrašenih ženic tudi s tem ni bilo nič.

Tako je londonska megla še dandanes tako gosta kot je bila pred stoletji in ni upati, da bi ji bili tako kmalu kos. Seveda pa bo tudi do tega enkrat prišlo. Pripomniti je še, da megla v Londonu zelo kvari tudi stavbe in sicer najbolj občutljive dele, zlasti okraske na gotičskih spomenikih, katere naravnost razjeda.

KRITIČEN DOGODEK.

V veliko javno informacijsko knjižnico v Londonu je stopila mlada lepa dama ter z vso vno pričela listati po londonskem adresarju.

Za njo pride star možiček, ki bi tudi rad pogledal v adresar, kjer je upal najti naslov nekega dolžnika. Ta se vstopi za damo ter čaka, od časa do časa malo zakašlja, češ, da se mu mudi.

Nato pridrvi v eni sami sapi trgovski človek in se seveda tudi postavi v vrsto. Potem pride nekdo, ki ni vedel za urad nekega mestnega ravnatelja, samo to je vedel, da bo kmalu konec ravnateljstev uradnih ur, ter se tudi pomešal med čakajoče.

Še pol tuceta jih je prišlo, ki so hoteli to ali ono informacijo iz adresarja. Mlada dama pa je mirno obračala list za listom ter očividno ni vedela, ali naj išče Arnolda, Lutasa ali pa Wellasa.

Ko se je vrsta nestrpnih čakalcev že za par oseb podaljšala, je vstopil neki časopisni poročevalec ter hotel biti dami uslužen, zato jo je vljudno vprašal, kaj pravzaprav išče.

Dama pa je s sladkim nasmehom na obrazu odvrnila: »Hvala za prijaznost, jaz iščem le kako lepo in primerno ime za mojega najmlajšega, katerega hočemo jutri krstiti.«

Pobrežje daje Mariboru posebno po otvoritvi novega meljskega broda (gotovo pred l. 1890) de lavce, ki toraj živijo od Maribora.

Občina Radvanje že ni več samo kmečka občina, prebivalcev je na hišo povprečno 8. Tudi za njo velja, kar sem rekel gori o Pobrežju glede živilskega trga in delavcev.

V Studencih, kjer pride na 1 hišo že 14 prebivalcev, se je v tem času naselil živeli, ki živi od mariborskih delavnic, mariborske obrti in trgovine itd.

Število prebivalstva je do l. 1890 naraslo sledeče: v Mariboru 19.898, v Krčevini 648, v Lajtersbergu 1.677, v Pobrežju 962 na Tezmem (selo) 361, v Radvanju 949, v Studencih 1.643.

Ljudsko štetje l. 1900 nam pa podaja sledečo sliko: v Mariboru 24.601 prebivalcev, 1051 hiš, 23 prebivalcev na 1 hišo; v Krčevini 808, 118, 7; v Lajtersbergu 1851, 315, 5; v Pobrežju 1827, 196, 8; na Tezmem 506, 47, 11; v Radvanju 1374, 165, 8; v Studencih 2430, 149, 16.

In l. 1921: v Mariboru 30.739 prebivalcev, 1424 hiš, 22 prebivalcev na 1 hišo; v Krčevini 1916, 216, 9; v Lajtersbergu 1888, 352, 5; v Pobrežju 2412, 342, 7; na Tezmem 878, 117, 7; v Radvanju 1771, 260, 7; v Studencih 3630, 340, 11.

Ze po površni primerjavi vidimo, da se je prebivalstvo vseh okoliških občin v zadnjih 30 letih pomnoževalo sorazmerno z Mariborom. Obseg občin se ves ta čas ni povečal, ustanovile se niso v okoliških občinah nobene nove naprave. Da bi bil naraven prirastek (po rojstvu) tako velikanski, je neverjetno. Moramo torej verjeti, da so se v okoliških občinah naselili ljudje, ki so bili uslužbeni v Mariboru v trgovini, industriji, obrti itd. Ti ljudje živijo od Maribora, njegovih boljših razmer (n. pr. višje delavske mezdle) toraj naj tudi stanujejo v povečanem Mariboru, naj nosijo tukaj del bremen, naj pa tukaj tudi sodelujejo v upravi (občinski svet) in drugem, kar njih zelo tiče.

+ Mir med bivšimi vojniki. Angleška legija bivših vojakov iz svetovne vojne je te dni sklenila pozvati mednarodno zvezo bivših vojakov, da spričo mednarodnega položaja po locarnski pogodbi skliče konferenco z organizacijami vojnih udeležencev v prejšnjih sovranih državah, da se pogovore o sodelovanju v bodočnosti. Upajmo, da si bodo te organizacije sedaj res podale roke.

+ Nov način smrtne kazni. V Carson City v državi Nevada v Ameriki so pred kratkim prvič uporabili za izvršitev smrtne kazni strupeni plin in sicer plin modre kisline. Žrtev tega eksperimenta je bil neki zamorec. Smrt je nastopila v petdesetih sekundah, nezavest pa že polovico prej.

+ Odprava nikotina iz tobaka. Na različne načine so že poskušali odpraviti iz tobaka nikotin ali ga omejiti; poizkušali so tudi s tem, da so dim filtrirali skozl vato, ki je bila napojena z raztopino železnega klorida, magnezijevega sulfata, kobaltovega klorita itd. Pri vseh teh poizkusih pa je tobak izgubil okus in se zato niso vzdržali. Sedaj skušajo izločiti nikotin samo deloma, a tako, da ne bi trpel okus. Za to uporabljajo amonijak. Tobak izpostavijo amonijakovim hlapom in ga polagoma ogrevajo do gotove stopnje. Destilacijski produkt iz nikotina, amonijaka in vode se skrbno odcedi, tobak zopet ohladi in primerno ovlazi. Količina nikotina se zniža na 35—40 odstotkov. Procedura ni posebno draga.

+ Indijske žene politično enakopravne. Indijske žene dobe aktivno in pasivno volilno pravico za vse javne zastope.

Drobtine.

Najdaljše lase ima brez dvoma Angležinja po imenu Mac Pherson. Dolgi so 7 čevljev ali 2 metra in 13 centimetrov. To je tretja rast, kajti dvakrat jih je morala radi boleznj dati odstriči.

—o—

Znana italijanska operna pevka Rosina Storchio se je odpovedala svetu ter šla v samostan za nuno.

—o—

Vojvodinja Atholl, katera je že več let poslanka v londonski spodnji zbornici, je prva ženska, ki je postala članica britanske delegacije v zvezi narodov.

—o—

Nad 18.000 zakonskih žena iz Poljske je po židovskem rabinu prosilo predsednika Colidgea, da bi jih pustil v Ameriko, češ, da so zgubile po vojni sled za svojimi možmi, kateri se nahajajo v Uniji. Upajo, da jih tam tudi najdejo.

—o—

Katedrala sv. Pavla v Londonu je zavarovana za 95.000 funtov ali 26 milijonov Din.

—o—

Sv. oče ima 35 tajnikov, kateri odpošljejo vsak dan povprečno 22.000 pisem.

—o—

Največji veleposestnik je bil ruski car, ki je posedoval 90 milijonov jehov zemlje.

—o—

Da imajo poštni uslužbenci Belgije olajšano delo, je že mnogo let običaj, da so pisma, namenjena za Bruselj, v rdečih zalepkah, za deželo v rmenih, za inozemstvo pa v zelenih. Na ta način je mogoče hitrejšo sortiranje.

—o—

V narodnem gledališču v Marijinih Laznih na Češkem je nekoč sredi dejanja padel zastor. Takoj se je pojavil pred zastorom ravnatelj, ki je radovednemu občinstvu povedal, da se je to pripetilo radi tega, ker je dvigalec zastora ravnokar prejel brzojavko, da je v ločarji zadel pol milijona dinarjev.

Gospodarstvo

Elektrifikacija Dravskega in Murskega polja.

Falska elektrarna obratuje skoro 10 let, toda šele sedaj je opaziti vidne znake gospodarskega preobrata, ki ga je povzročila ta elektrarna na bivšem slovenskem Štajerskem. Tekom tega časa so daljnovodi omenjene elektrarne prepredili velik del mariborske oblasti in še vedno se grade nove proge, tako da bo s časom Fala zalagala s tokom vso oblast ter postala najvažnejša gospodarska centrala, od katere bo odvisna industrija celokupne mariborske oblasti.

Prvi večji daljnovod Fala—Trbovlje je že zgrajen in z njim je izvršena elektrifikacija vseh večjih krajev ob progi Maribor—Celje—Trbovlje. Drugi daljnovod, ki ne bo nič manjšega gospodarskega pomena, pa se že gradi, in sicer bo segel od Fale čez Ptuj, Ormož, Središče, Ljutomer do Murske Sobotice. S tem daljnovodom se odpira nova bodočnost najrodovitnejšim krajem Slovenije, ki imajo obenem vse predpogoje za razvoj in razmah najrazvostnejše industrije. Pokrajina, ki se je z otvoritvijo proge Ormož—Ljutomer—Murska Sobotica tako nenadno gospodarsko dvignila, bo s elektrifikacijo iznova pridobila na pomenu.

Dosedaj je uresničen le del tega načrta. Daljnovod je izpeljan do Ptuja in mesto ima že električno razsvetljavo; prav tako je ptujska industrija izpremenila svoj obrat že po večini na električni pogon. Od ostalih večjih krajev na dravsko-murskem polju imata električno razsvetljavo samo Ormož in Ljutomer. V obeh mestih obratujeta kalorični centrali, ki pa nista posebno rentabilni. Murska Sobotica je še zelo zaostala ter sploh nima skupne razsvetljave.

Rentabilnost velikega električnega podjetja je uvidelo lastništvo premogokopa Dolnje Zadane pri Ormožu ter je nameravalo zgraditi veliko kalorično centralo za okoliške Vraždin, Čakovec, Središče in Ormož. Za kurjavo bi uporabljali premogovne odpadke, ki jih ima premogokop v velikanskem zalozah, da bi zadostovale za več desetletij. Ti odpadki imajo precejšnjo kurilno vrednost, vendar jih podjetje težko spravlja v promet, dasi jih prodaja po izredno nizki ceni (100 kg za 1 Din).

Elektrarna Fala je uvidela nevarnost konkurenčnega podjetja, ki bi ji s tem pred nosom odvzelo najboljše odjemalce ter ga je prehitela s svojo ponudbo. V Ormožu, Ljutomeru in Murski Soboti so se ustanovile zadruge za elektrifikacijo, dočim se je za trg Središče pogajala občina sama. Pogajanja s Falo so se pričela lanske jesen, pogodba pa je bila podpisana letos 8. marca v Grazu. — Trg Središče je sklenil pogodbo kasneje, ker je moral pogoje odobriti občinski odbor.

Fala bo pričela v najkrajšem času z graditvijo daljnovoda, ki se bo pri Ormožu razcepil v dve smeri — ena čez Ivanjkeve—Ljutomer v Mursko Sobotico, druga pa v smeri proti Čakovcu do Središča. V Ptuj se bo zvišala s transformatorjem napetost toka od 10 tisoč in 30.000 voltov. Glavni transformatorji bodo stali v Ormožu, Središču, Ljutomeru in Murski Soboti in bo izvršila naprave švicarska firma Brown-Boveri iz Basla. Električno omrežje dobita nanovo samo Središče in Murska Sobotica, dočim se v Ljutomeru in Ormožu dosedanje omrežje samo izpopolni in spremeni na falski tok.

Pogoji za dobavo toka za industrijo in raz-

svetljavo so precej ugodni, vsekakor bo pa tok mnogo cenejši kot so ga v stanju dobaviti kalorične centrale. Fala bi rada razširila omrežje še naprej na Medjimurje. Mesto Čakovec ima sicer električno razsvetljavo, katero mu dobavi paromlin. Pogajanja te elektrarne s Falo za priključitev na falsko omrežje pa so se razbila. Tudi mesto Vraždin za enkrat še ne pride v poštev, ker ima lastno elektrarno ter obratuje s Dieselmotorjem.

Za elektrifikacijo so se tudi zanimali kmetijske občine Ptujškega polja. Snovale so se že zadruge, toda vsled previsokih pogojev elektrarne so se pogajanja razbila in do ustanovitve elektrifikacijskih združenj sploh ni prišlo. Upati pa je, da bodo občine uvidele velik pomen elektrifikacije in da bo tudi Fala od svojih pretiranih zahtev popustila ter omogočila tudi manj premožnim občinam, da se priključijo tej velevažni gospodarski akciji.

Svetovni trg.

Vloge na svetovnem trgu kapitala so se od vojne sem znatno izpremenile. Združene države Severne Amerike, ki so bile pred vojno dolžnik Evrope za vsoto 12—18 milijard zlatih mark, so postale upnik.

Anglija, ki je začela kapital »izvažati«
že v dvajsetih letih preteklega stoletja, je imela neposredno pred vojno naloženih v inozemstvu 70—80 milijard mark, in sicer največ v svojih lastnih kolonijah. Njen letni dohodek od tega naloženega kapitala cenijo na 4200 milijonov mark. Samo Unija je dolgovala Angliji 10—15 milijard mark.

Francija je imela pred vojno v inozemstvu kapitala za 47 milijard frankov, dolžna pa je bila 7—8 milijard. 10% francoskega kapitala je bilo naloženo v lastnih kolonijah, največ (15 milijard) pa v Rusiji in Turčiji.

Nemčija je imela kapitala v inozemstvu za 25 milijard mark. Važne so bile tudi Belgija, Holandija in Švica. Severnoameriške Združene države so bile večji dolžnik kakor upnik.

Po vojni so razmere drugačne. Sedanje naložbe Anglije cenijo na 60—70 milijard; toda donos je zelo majhen. Po »Economist«
je bil donos l. 1924. samo 25 milijonov funtov (pred vojno 185 milijonov!).

Francija je izgubila v Rusiji in Turčiji vse. Njen inozemski kapital znaša približno 15 milijard frankov.

Nemčija pravzaprav sedaj nima več kapitala v inozemstvu. Tudi belgijski kapital je zelo padel, medtem ko je švicarski in holandski delež postal še nekoliko večji.

Pred vojno je imela vsa Evropa naloženih kapitalov za 150 milijard mark, sedaj pa samo 80 milijard mark. Ravno s tem, da je evropski kapital utrpel take izgube, se je povzpela Amerika.

Unija je bila pred vojno dolžna Evropi 20 milijard mark, sedaj pa je dolžna Evropi 10—15 milijard mark. In vsako leto mora računati Unija, če se uredi vsi evropski dolgov, na dohodek v znesku 1 milijarde mark skupno cenijo inozemske obresti Unije na 3 milijarde mark.

III. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasadov. Stanje hmeljskih nasadov je kljub vlažnemu in hladnemu vremenu

normalno. Trte so povprečno dosegle visokost do 3 m in čez. Obrambno delovanje zoper peronosporo humuli na poznem hmelju se je dosedaj obneslo. Prvo obsevanje se je pričelo. Škodljivci se dosedaj niso lotili rastline. V posameznih slučajih so bile male množice hmelja predprodane do 60 Din za 1 kg. — Društveno vodstvo.

Pravilnik o trošarini na pivo. V 49. številki »Uradnega lista«
z dne 26. maja 1926 je izšel novi pravilnik o trošarini na pivo. Pravilnik obsega 30 velikih strani, je opremljen s slikami kontrolnega aparata sestava Erhardt in Schau, ter so mu priloženi obrazci, ki se nanašajo na njegovo besedilo. Posamezne kose prodaja uprava »Uradnega lista«, dokler zaloga ne pade, po 8 Din komad.

Projekti meničnega in čekovnega zakona. Dne 25. maja se je vršila pri zagrebški Trgovski in obrtniški zbornici anketa o projektu novega meničnega in čekovnega zakona. Anketa je sklenila prositi ministristvo pravde, da podaljša rok za oceno projektov za 2 meseca t. j. do konca julija.

Zborovanje hrvatskih obrtnikov. Letos se je 28. maja vršil redni občni zbor Zveze hrvatskih obrtnikov in sicer v Splitu. Zboru je prisostvoval tudi podpredsednik ljubljanske Zbornice za trgovino, obrt in industrijo g. Ivan Ogrin. Debata se je sukala največ okoli davkov.

Likvidacija. Likvidacija je prijavila »Hartijac d. d. v Zagrebu (družba spada v koncern Sveopće hrvatske kreditne banke in je prodajala papir raznih avstrijskih tvojnic; kapital 1 milijon Din); nadalje je prijavilo v Zagrebu likvidacijo »Englesko trgovsko dionično društvo«, ki se je bavilo z uvozom angleških produktov; kapital 1.500.000 Din.

Občni zbor Prometnega zavoda za premog d. d. se vrši 8. junija ob 10 v poslovnih prostorih (bilanca, volitev nadzorstva).

Trgovinske pogodbe. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani zbira material za trgovinsko pogodbo med našo državo in Belgijo ter Španijo. V Beogradu pa se pripravljajo na pogajanja s Turčijo.

Ruska zunanja trgovina. Začasni komisar trgovine Frumkin je sporočil Sovjetu Dela in Obrambe, da znaša celotni izvoz v l. 1924-25. v milijonih rubljev 576,6, uvoz pa 720,26. Lanska bilanca je torej pasivna za 152,6 milijonov rubljev. Izvoz je narasel od predlanskega za 8,6 odstotkov, dasi je cvirala slaba letina izvažanje žita. (Izvoz žita se je skril na 102,9 mil. rub. medtem ko je znašal predlani 228,5). Zato pa je napredoval izvoz jaje za 12,2 mil. rub., lanu (28,4), šetine za 11,5 itd. Narasel je tudi izvoz industrijskega blaga: 228,3 proti predlanskim 158,3. To so pred vsem pridelki iz nafte, sladkor in dr. Uvoz je žalibog napredoval od predlani za 14 odstotkov. To se je zgodilo pred vsem na račun živil. Rusija je kupila za 100 mil. rub. žita odznaj. L. 1924-25. je izginila Rusija iz seznama »žitnic svet«. Obžalovati moramo s stališča splošne ekonomike nepotrebno izvažanje, katero je povzročilo le brezmišelnne transportne izdatke in torej nikakor ni dvignilo črvenca. (To je bil glavni dokaz apostolov izvažanja.) Uvoz strojev in sileno je narasel od 19 na 49 mil. rub. uvoz industrijskih strovin od 224 na 245 in življenjskih potrebščin (tudi blaga) od 22,5 na 36 mil. rub.

Češkoslovaški izvoz. V mesecu aprilu letos je imel izvoz iz Češkoslovaške vrednost 1350 milijon. Ké napram 1512 milijon. v marcu. V Jugoslavijo je Češkoslovaška izvozila za 75 milijon. Ké.

Borza

Dne 28. maja 1926.

DENAR.

Zagreb. Berlin 13.5067—13.5467 (13.5085—13.5485), Italija 209,38—210,58 (208,63—209,83), London 275,505—276,705 (275,57—276,77), Newyork 56,51—56,81 (56,513—56,813), Pariz 186,09—188,09 (186,1—188,1), Pariz 167,75—168,75 (167,89—168,89) Dunaj 8.0073—8.0473 (8.009—8.049), Curih 10.96135—11.00135 (10.9625—11.0025).

Curih. Belgrad 9.1125 (9.1125), Budimpešta 72,30 (72,20), Berlin 122,95 (122,96), Italija 19,25 (19,40), London 25,135 (25,1125), 516,50 (516,125), Pariz 16,80 (17,125), Praga 15,295 (15,2925), Dunaj 73, Bukarešt 2,09, Sofija 3,7425 (3,75), Amsterdam 207,50 (207,55), Bruselj 16,25 (16,50).

Dunaj. Devize: Belgrad 12,455—495, Kodanj 185,20—60, London 34,335—435, Milan 26,33—43, Newyork 705,65—708,15 (šek 703,45—707,60), Pariz 22,50—23,00, Varšava 61,30—80. — Valute: dolarji 707,50, dinar 12,425, češkoslov krona 20,88.

Praga. Devize: Lira 125,30, Zagreb 59,44, Pariz 109,55, London 164,10, Newyork 33,70.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Ljubljana. 7% invest. posoj. 76—77, vojna odškodnina 805—307, zastavni listi 20—22, kom. za-

dolžnice 20—22, Celjaka 193—195, zaal. 195, Ljubljanska kreditna 175 den., Merkantilna 102 den., Prastedionna 886 den., kred. zavoj 165—175, Strojne 75—80, Trbovlje 285 den., Vevče 100 den., Ni-hag 25—30, Stavbna 55—65, Seštr 108 den.

Zagreb. 7% invest. posoj. 75,50 bl., agrari 42—43, vojna odškodnina 808,25—308,75, ult. junij 311—313, Hrv. esk. 102—103, Kred. 104—105, Hipobanka 57—58, Jugobanka 92,50—93,50, Prastedionna 865—870, Ljublj. kreditna 175—190, Slaven-ska 50 bl., Srpska 133 den., Sečera 250—270, Ni-hag 28 bl., Gutmann 185—220, Slavex 125—130, Slavonija 31,50—32, Trbovlje 280—305, Vevče 100 denar.

Dunaj. Podon.-savska-jadran. 807,500, Zivno 702,000, Alpine 220,000, Greinitz 115,000, Kranjska industrijska 270,000, Trbovlje 386,000, Hrv. esk. 120,500, Leykam 123,000, Gutmann 300,000, Munda 1,105,000, Slavex 161,000.

BLAGO.

Ljubljana. L. s. Brzjavni drogi (smreka, jelka, bor) od 8—12 m, zdravi, ravni, obeljeni, fco meja 23 vag. 300—300, zaklj. 300, bukove deske obrobene: 270×5×18, 300×5×15, 250×5×12,5, fco meja 560 den., jamski les 80 cm do 1,80 m, na zgornjem koncu 1014 cm prem., fco meja 200 den., trami mome, fco naklad. post. 220 bl., hrastovi hodi, od 30 cm naprej, od 2,50 m naprej, fco naklad. post. 420 bl., drva bukova, suha, zdrava, fco Ljubljana 19 bl. — Žito in poljski pridelki: Pšenica baška 76-77 kg, 2%, fco baška post. 807,50 bl., koruza, suha, zdrava, fco vag. baška post. 188 bl., koruza inzulanka, fco vag. slov. post. 165 bl., koruza činkvanti, fco naklad. post. 215 bl., koruza činkvanti baranjski, fco vag. naklad. post. 212,5 bl., ajda, fco vag. slov. post. 255 bl., proso rumeno fco vag. slov. post. 200 bl., rž, fco vag. slov. post. 200 bl., krompir beli, fco vag. slov. post. 60 bl. — Seno, slama: Seno polsladko, v balah, fco vag. slov. post. 60 bl.

Cerkveni vestnik

MAJNISKA AKADEMIJA AKADEMSKIH KON-GREGACIJ V LJUBLJANI.

V nedeljo, dne 30. maja t. l. priredita obe akademski kongregaciji svojo majniško akademijo v škofjskem dvorcu ob štirih popoldne. Na sporedu sta dva aktualna referata, značilna za mišljenje in stromljenje naše mladine; dalje solospeti, igre na gosli in deklamacije. Ponovno vabimo t. akademike, vabljeni goste in one naše prijatelje, ki eventualno vabil niso prejeli.

Naše prireditve

V Stoprah pri Rogatcu priredi v nedeljo dne 30. maja t. l. ob 3. uri popoldne šolsko upraviteljstvo na svojem novem in stalnem odru gledališko predstavo F. S. Finžgar: »Razvaline življenja«. — Poleg domačinov se pričakuje tudi mnogo inteligence iz vseh bližnjih krajev. Predstava se vrši le ob lepem vremenu.

Višnja gora, Orli in Orlice ponove jutri v nedeljo dne 30. maja ob 3 pop. v samostanski dvorani v Stični viteško igro »Roza Jelodvorska«. Igra se topot vzporedi zadnjič.

St. Jurij ob juž. žel. Slov. kat. prov. društvo priredi dne 29. maja ob 20. uri in dne 30. maja po večernih Finžgarjevo narodno igro »Divji lovec«. Vsi prijatelji poštene zabave vabljeni.

Naznanila

Motoklub »Slovenijec«
v Ljubljani pozivlja vse svoje člane, da se v kolikor mogoče obilnem številu udeleže dirke Motokluba »Maribor«, ki se vrši v nedeljo dne 30. t. m. na dirkališču »Tezno«
pri Mariboru. Skupnega odhoda iz Ljubljane ne bo. — Odbor.

Klub ljubiteljev jamarjev priredi v nedeljo dne 30. t. m. popoldne ob 3 poskusno tekmo s te vrste psi na roparice, lisice in jazbec v umetno napravljenih rovi na posestvu g. dr. Iv. Lovrenčiča na Vrhniki. Lastnike psov jazbecarjev, terrierov in jamarjev vseh vrst, kakor tudi one, ki se za to zanimajo, vabimo na prireditve. K tekmi bodo za sedaj pripuščeni psi tudi brez rodnika; sicer pa opozarjamo lastnike teh vrst psov, da jih čim prej prijavijo klubu za vpis v rodovno knjigo J. R. J. Vlak odhaja iz Ljubljane na Vrhniko ob 13.25.

Polzvedovanja

Ušla sta 2 mali zeleni papigi. Pošten najditelj se naproša, da se javi proti nagradi Gosposvetski cesta 13-99, Bggl-Jereb.

Nova križarska vojska otrok.

Francoski epikal Henry Bordeaux.

52

Prevedla K. H.

»Ne sodite,«
pravi župnik. »Nagnjeni ste, da se radi norca delate.«

Spokornik povese glavo in po kratki pridigi, ko je obljubil, da bo delal pokoro in posebno, da se ne bo več norčeval iz svetih reči, dobi odvezo.

»Srečen sem, srečen sem!«
izjavi, ko jo je prejel. »In nočem več zapustiti Rima, kamor me je sam Bog poklical.«

Nu, nihče ga ne posluša: pri vratih Sikstinske kapele se zasliši silen hrup. Stare, zvoneče stene odbijajo hrušč, ki se bliža. Hoče li cel narod s silo udreti? Je li oblegovalna armada? Počemu so kleriki in hišniki, ki so zbrani med doli in ki vedo, kaj se godi, tako malo boje? Smejejo se: odkod je njih veselost? Ta vatikanska dvorana, kjer je Michelangelo postavil oder svoje slave, je videla mimo iti sprevede vseh narodov sveta, vojake, duhovnike, poslanstva, mirovne pogodbe, poklonitve Kristusovemu nasledniku in prostovoljna pričevanja milijonov romarjev. Cesarji in kralji so bili sprejeti tu notri in reveže vsega krščanstva. Toda tega, kar se bo zdaj zgodilo, ni Vatikan še nikoli videl. To je nova križarska vojska štiristo otrok! Prihajajo, da se zahvalijo papežu, da jim je dal Jezusa, ki je bil v delavnici v Nazaretu otrok kot oni: majhni, črno oblečeni dečki z belimi pentljami na rokavih in deklice v belih oblekah, otroci z nedolžnimi očmi, za katere je življenje brez sence, ker še nimajo preteklosti.

Kakor odposlanstvo kraljestva Liliputanskega. Brez posebne reda se bližajo in kljub klerikom, ki si prizadevajo okoli njih, se nekoliko suvajo in se dvigajo na prste, da bi videli papeški prestol, ki je še prazen. Iz vseh pokrajin so: ista vera pa jih zdru-

žuje, kakor je nekaj združevala njihove očete, ko so odhajali v Orient odreševati božji grob.

Pa kdo neki je ona deklica, ki ima visoko zvižajko na svojih kodrastih laseh in pisano ogrinjajo? Francoska kmetica je prišla sem v svoji narodni noši: kakšna prekrasna misel, da tako počasti svojo dolino! »Ančka, Ančka, Ančka je!«
zakriči Pernuška med solzami.

In njena deklica, ki sklepa ročici, ne sliši materinega klica, kateremu odgovori Andrejev glas: »Ne vidiš li Lipeta?«

Lipeta je spoznati med drugimi dečki po njegovem jopici. Bliža se s prekrižanimi rokami in gleda v svojo notranjost: kar vidi, mora biti lepo, obraz se mu blešči.

In oba zakonca se v svojem veselju, da sta našla svoja otroka, o katerih sta mislila, da sta izgubljena, brez sramu objameta: že dolgo sta se grenko prepirala. Naj bo mir z njima!

Male križarje razvrste v klopi, ki so rezervirane nasproti papeževemu prestolu. In tu so že papeževi vojaki, ki se jim uniforme in orožje blešči v solncu. švicarji, katerih obleko sem že popisal, orožniki v modrih hlačah, beloobrobjenih suknjah, s srebrnimi epoletami in s perjanicami okrašenimi trikotniki, in prekrasne plemenitaške straže, ki so v svečani obleki in nosijo lakaste škornje in bele rokavice, bele hlače in rdeče tunike z rumenimi prepaskami in pozlačene čelade.

Monsignorji, škofje se bližajo v vijoličastih sutanah. In zdaj pridejo njihove eminence kardinali — osem jih — ki nosijo dostojanstveno, oblastno in veličastveno razkošni rimski škrlat.

Glejte, glejte dobro: s široko odprtimi očmi glejte. Za štirimi komorniki vstopi med enim kardinalom in hišnim prelatom oni visoki, široki in močni, pa ne debeli starček v beli sutani, ki se bliža počasi z odločnim korakom. Tako je preprost in tako malo slavnosten, da spočetka le te domače prijaznosti človeka iz ljudstva tako preprostega in vendar tako

velikega še opaziš ne, da ta veličina polagoma nadvlada še drugo veličino in ves ta vojaški pomp in vse vijoličaste škofo in rdeče kardinalne in je podoben Bogu, ki ga je Michelangelo naslikal na strop Sikstinske kapele: ta beli starček je glavni katoličanov, je oni, ki ga je Bog izbral, da preko njega občeje z ljudmi, zakaj Stvarnik ne more zapustiti dela svojega stvarjenja.

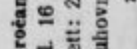
Odkrit stopa z dvignjeno glavo in njegov pogled leti preko otrok in romarjev. Kaj neki vidi v oni daljavi? Zakaj je toliko otožnosti v njegovih očeh? Mari vatiškani jetnik žaluje za svojo prostostjo? Toda njegovo kraljestvo je dosti veliko, ker obsega vse duše. Nosi li v sebi bolečino razcepljenega krščanstva? Je li naveličan svoje moči in večnega boja, ki ga nasprotniki cerkve vsiljujejo njegovi čuječnosti? Kakšen nemir je razlit po njegovih skoraj trdih potezah? Toda ta trdota se stopi kot mrzli sneg na solncu, ta žalostni pogled se zasveti kot gorsko po-bočje, ko se je izza oblakov prikazala luč. Tu pred njim je prihodnost, in v višjem navdihnjenju dvigne roko, da jih blagoslovi. In množica povese glave, da tudi ona sprejme blagoslov in v srca množice se naseli mir in vera. In ko se glave dvignejo, prešine množico krik, stric Tomaž zavpije:

»Živel papež!«
In množica ponovi ta vzklík s takšnim močnim glasom, da se strešje stene Sikstinske kapele.

Ko se je sveti oče usedel na papeški prestol, mu eden kardinalov predstavi štiristo malih otrok, ki jih je pustil k sebi priti kot Jezus, božji učenik. In dva križarja, ki sta bila zato določena, deček in deklica, ga uljudno pozdravita s prelepo sestavljenim govorom. Zdaj se povrmeta na svoja mesta in polagoma zavladava v kapeli tišina, tišina, ki je skoraj plašna in tako globoka, da bi lahko slišali udarce srca. Ta tišina ne more dolgo trajati. Ne bodo li nadaljevali obreda po redu? In kakšen bo ta red? Ne-čutno se razširi hrup in potem se razlegne po tišini krik, ki jo razbije:

Priprave »Cirklovo«
knjižnice v Mariboru: 8. zvezek: Orzgy Dušica. Roman. I. del 16 Din. 9. zvezek: Conan Doyle: V tibjski puščavi. Roman. 12 Din. 10. zvezek: Bernett: Živ pokopan. Povest. 8 Din. 11. zvezek: Camelli: Izpoved socialista (Od socialistične do duhovniške). 16 Din. 13. zvezek: E. Lesnik: Šumi, šumi Drava. Črtice iz mariborske zgo-lovine. 5 Din. 14. zvezek: Ljubša: Slovenske gorice. 7 Din. KOL.

Izpred sodišča

Pod krinko daril se skriva pred zakonom plača! Zanimiva obravnava se je vršila včeraj pred vzklicnim senatom deželnega sodišča ljubljanskega. Kot obtoženka odnosno že obsojenka je nastopila elegantna Rusinja-begunka, ki se je stalno naselila v naših gorenjskih Jesenicah. Obtožena je bila mazaštva. Ta žena, ki je svojetateno služila kot bolniška oskrbnica in je precej izobražena, si je pridobila zato zaupanje žensk. Enkrat pa ji je le izpodletelo. Neko klijentinja je prišla prekasno v bolnico in je radi nepravilnega zdravljenja pri omejenih Rusinji podlegla bolezni. Sledila je ovadba in Rusinja je bila obsojena radi mazaštva na en teden strogega zapora, in sicer pri okrajnem sodišču v Radovljici na Gorenjskem. Žena pa se je pri tožila in njen zagovornik pri vzklicnem senatu ljubljanskem je izvajal približno tole: Slučaj je sicer žalosten, toda za obsodbo takih žensk je potrebno, da se jim dokaže, da se pečajo obrtoma z

zdravilstvom. To pa odločno zanikam. Ona ni izvrševala zdravniške prakse proti denarni ali drugačni nagradi, pač pa je dobila darila. Bistvo izvrševanja zdravniške obrti mora vzeti sodnik iz obrtnega reda in ga ne sme za vsak slučaj posebej konstatirati. Prehajam pa tudi na strogo človeško stališče in pa na namene, ki jih je imela žena pri tem, da je pomagala nevednim ljudem s svojo zdravniško izkušnostjo. Ljudje so govorili, da se razume in so hodili k njej. In res je ona marsikomu dobro svetovala, ni jim pa dajala mazaških zdravil, ampak je zapisala na listek ali jih ustmeno poučila, kaj naj si kupijo v lekarni. Predlaga zato oprostitev. Državni pravdnik se je protivil temu zagovoru in je ugotavljal, da izvršuje obrt, kdor dela za svoj dobiček, tak ali tak, in s tem dobičkom je že obrti dokazana. — Po kratkem posvetovanju je vzklicni senat vzklic glede kazni v toliko, da je ugodil vzklicu glede kazni v toliko, da je spremljen kazni en teden strogega v en teden navadnega zapora.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, dne 28. maja 1926.

Višina barometra 308,8 m

Opazovanja	Barometer	Toplota	Rel. vlaga	Veter in brzina	Oblak. nosi	Vrsta padavin	V Ljubljani je
kraj	čas	v °C	v %	v m	0-10	ob opazovanju	v mm do 7h
Ljubljana (dvorec)	7	761,3	12,8	93	NE 1	10	
	8	761,5	12,9	94	NE 1	10	
	14	759,4	21,6	72	SE 2	10	
	21	761,2	16,5	73	SE 1	10	
Zagreb		762,0	16,0	85	N 4	10	
Belgrad		760,7	17,0	65	mirno	3	
Sarajevo		761,6	13,0	75	mirno	0	
Skopje		761,3	18,0	65	NE 1	0	
Dubrovnik		760,3	21,0	75	E 1	1	
Praga	7	762,4	9,0		SE 1	7	

povprečni barometer nižji ko včeraj za 0,6 mm.

UNDERWOOD

pri Lud. Baraga, Ljubljana
Selenburgova ul. 6/1. Telefon šte. 980.

UNDERWOOD

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica Din 1,50 ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo više. Za odgovor znak!

Učenec

za trgovino z mes. blagom, se sprejme. Hrana in stanov. v hiši. Naslov v upr. lista pod št. 3679.

Iščem mesta natakarice-začetnice. Znam tudi šivati. Ponudbe na upravo lista pod številko 3698.

Postrežnica

se išče za celi dan, od jutra do večera, stara 35 do 45 let. Plača 300 Din mesečno in prehrana. — Resljeva c. 30/L, desno.

GOSPODIČNA večja nekoliko kuhinje in šivanja, išče primerne službe. Naslov v upravi lista pod št. 3638.

VRTNARSKEGA

POMOČNIKA

ki je izkušen v sadjarstvu in gojenju zelenjave, išče za stalno službo oskrbnišvo posestva TRPOLCA, pošta Sevnica (Dolenjsko). Ponudbe na oskrbnišvo.

Sprejme se takoj pekovski VAJENEC in POMOČNIK. Naslov v upravi: 3612.

Prodaj ali pa oddam v zakup

LEPO POSESTVO z enonadstropno hišo in opekarno — v majhnem mestu ter jako prometnem kraju ob Dravi. Natančne poizvedbe v odvetniški pisarni dr. FR. LOVREČ-a v Ormožu.

NOVA HIŠA

3 sobe, kuhinja, shramba, klet, hlev, vrt, sado- nosnik, njiva — se prodaja po nizki ceni. Počiji so ugodni Schneider, Devina, Slov. Bistrica.

Priporoča se železnina

A. SUŠNIK

Ljubljana, Zaloška cesta.

Poravnajte naročnino!

HARMONIJI

primeren za cerkev. PRO- DAM. — Naslov v upravi Slovenec pod šte. 3699.

Prodaj ČEBELE

17 kranjčev, za rojenje. Cena po dogovoru. — Jan. Primožič - Čenda, Davča št. 10, p. Sorica. 3688

POMLADNE NOVOSTI

nogavice v raznih barvah, žepne robce, žipke, rokavice, naramnice, kravate, palice, razna mila, gume in potrebnosti za šivilje, krojače in čevljarje ter nahrbtnike

Josip Petelin, Ljubljana Najnižje cene (ob vodi) blizu Prešernovega spomenika

PERILO

se sprejema v pranje, likanje in krpanje na Krakovskem nasipu št. 14, pritličje. 3675

Koncert

vsako soboto in nedeljo od 20.—24. ure v gostilni in kavarni MAHNIČ, Novi Vodmat. Točijo se pristna in pitna VINA. 3697

Spalnica

česnjeva, svetla, novo izdelana, se prodaja. Franc Šetina, Guncle št. 19, št. Vid pri Ljubljani. 3634

Prodaj se VILA

v bližini Ljubljane, pošta Vižmarje, obstoječa iz 3 sob, sobe za služkinje, kuhinje in kleti. Poleg tega gosp. poslopje, lep sadni in zelenjadni vrt. Cena iste je 185.000 Din. Stanovanje takoj prosto. — Poizve se v Kolodvorski ulici št. 26. 3686

KOVAČNICO

z orodjem vred, v prometnem kraju, blizu trga, dam za 3 leta v najem. Poleg je kolarska delavnica, velik vrt in njive. Naslov v upravi št. 3471.

Šmarješke Toplice pri Novem mestu

idiličen kraj v Krški dolini od 15. maja otvorene.

Sezona traja do konca septembra.

Lahke terme 27°, 29°, 30° Gezija. Priporočljive za revmatike s srčno lubo, nevtrastenike in hipertonične i. dr.

Terme vsebujejo naravno ogljikovo kislino.

Penzion: hrana in stanovanje s kopaljo dnevno Din 45.—.

Uprava.

Najpopolnejši

STÖWER

šivalni stroji

za šivilje, krojače in čevljarje ter za vsak dom.

Preden si nabavite stroj, ogledajte si to izrednost pri trdnosti

L. Baraga, Ljubljana Selenburg. ul. 6/1. Brezplačen pouk. 15 letno jamstvo.

Ali kupujete avto? Ali ga prodajate?

Obrnite se na novo otvorenemu oddelku za nakup in prodajo rabljenih avtomobilov

Tehniški biro „Tebin“

Skladišče avtopotrebščin vsake vrste. Popravila in prodaja avtogume in akumulatorjev. Preradovičeva 18. Zagreb Tel. 27—04

Umrli je

Srečko Kosovel

pesnik.

Na Krasu se mu je odprl grob — in mi smo ostali sami z njegovo pesmijo.

Ljubljana, 28. maja 1926.

Slovenski seminar.

Globoko potrta v neizmerni žalosti javlja vsem sorodnikom in znancem, da je Vsegamogočni poklical danes k Sebi v boljše življenje, prevideno s sv. zakramenti za umirajoče, najino nad vse ljubljeno sestro in taščo

Marijo Moškerc

Pogreb nepozabne pokojnice bo v nedeljo 30. maja ob pol štirih popoldne iz hiše žalosti, Dunajska c. 38. Blago pokojnico priporočamo v molitev in v blag spomin.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v cerkvi Marijinega Oznanjenja.

V Ljubljani, dne 28. maja 1926.

Zalujoča ostala:

JULIJANA MOŠKERC, sinaha. — AVGUST MOŠKERC, brat.

Brez posebnega obvestila.

ANTON STACUL naznanja v svojem in v imenu svojih otrok ter vseh ostalih sorodnikov, da je njegova srčno ljubljena, dobra soproga, mati, stara mati, sestra, tašča in teta, gospa

Roza Stacul

v petek dne 28. maja po dolgi in težki bolezni, previdno s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v nedeljo dne 30. maja 1926 ob 4 popoldne iz hiše žalosti, Selenburgova ulica 4, na pokopališču pri Sv. Križu.

Sveta maša zadušnica se bo darovala v ponedeljek dne 31. maja ob 9. uri zjutraj v cerkvi Mar. Oznanjenja.

Ljubljana, dne 28. maja 1926.

Mestni pogrebni zavod.

Večja tovarna pločevinaste embalaže

išče v tej stroki dobro vpejane

zastopnika

Ponudbe nasloviti na upravo lista pod šifro „EMBALAŽA 101“, šte. 3684

V ZALOGI IMAM še večjo množino

strešne OPEKE iz ilovne grude. — Je jako fina, na stavbi spodaj vedno suha, po vrhu pa ravna in rdeča. Po stari skušnji trpi ta gorenjska opeka več kot 100 let. Enake vrste imam tudi stavbene OPEKE. Cena primerna. — JOSIP LOGAR, posestnik in opekarnar v Letencah št. 9 pri Kranju (Gorenjsko).

Pogrebni zvezd o Škofji Loki.

Ustanovljen 1. 1902.

Vljudno naznanjam, da sem si nabavil

mrtniški voz

odprt in zaprt, za prevažanje mrtličev na vse kraje. V ta namen imam pripravljene najnovejše vsakovrstne krste kakor tudi navadne po najnižjih cenah. Dobijo se tudi sveži venci in šopki. Postrežba točna. Cenik na razpolago. V slučaju potrebe se priporoča

R. Marguč, pogrebni zavod.

Priznana najcenejša in najsolidnejša trgovina s čevlji je

„DOKO“

v Prešernovi ul. 9

na dvorišču, vhod zraven glavne pošte

Damski lakasti Din 200
Damski lakasti Din 170
Damski ševro s špangami Din 150
Damski nizki Din 120
Moški boks, šimi ali amerik. Din 200
Moški boks, šimi ali amerik. Din 190
Moški nizki čevlji, najfinejši Din 190
Moški nizki čevlji, najfinejši Din 170
Platneni, nizki čevlji, najfinejši Din 80
Vse blago je zajamčeno in se izdeluje v

prvi jugoslov. tovarni za gamaše v Zgornji Šiški pri Ljubljani.

Naročila po meri in popravila čevljev se izvršijo v najkrajšem času.

Za obisk se priporoča I. Čarman.

Edino najboljši šivalni stroji in kolesa za rodbino, obrt in industrijo so le

JOS. PETELINCA

Najnižje cene! Gritzner, Adler Tudi na obroko! LJUBLJANA, blizu Prešernovega spomenika. Pouk v vezenju brezplačno. Večletna garancija.

Letne novosti

iz češkega in angleškega sukna, pralne obleke, listre itd. za gospode, še vedno dečke in otroke, kupite najceneje in najboljše v detajlni trgovini na Erjavčevi cesti št. 2

Konfekcijska tovarna Fran Derenda & Cie., Ljubljana

Oglejte si našo veliko izbiro.